

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

#YEREL
HALKINMA
HAMLESİ

BEBKA[®]
Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı

ODUNPAZARI İLÇE RAPORU

bebka.org.tr

**Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı (BEBKA)
Eskişehir Yatırım Destek Ofisi**

Ertuğrulgazi Mh. Damlalar Sk. No: 28
Zeno İş Merkezi Kat/4 Daire/27 BEBKA
Tepebaşı / Eskişehir
Telefon: 0224 211 13 27 / 2000 Faks: 0224 231 31 24
Web: www.investineskisehir.gov.tr

Hazırlayanlar

Dr. Güliz ÜNAL, Koordinatör, Eskişehir Yatırım Destek Ofisi
Seyfettin KACIR, Uzman, Eskişehir Yatırım Destek Ofisi

© BEBKA tarafından hazırlanmış ve yayımlanmıştır.
Özel ve tüzel kişiler tarafından izinsiz çoğaltılamaz, dağıtılamaz ve satılamaz.
Kaynak gösterilerek kullanılabilir.

Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı (BEBKA)
2024

RAPORUN KAPSAMI

Bu rapor, kalkınma göstergelerinin ilçe düzeyinde takibi amacıyla Eskişehir ili Odunpazarı ilçesine ilişkin doğal, sosyal ve ekonomik bileşenler yönünden değerlendirmeleri kapsamakta olup; ilçe, il ve bölge düzeyinde yürütülecek araştırma, analiz, strateji ve planlama çalışmalarına bütüncül bir kaynak oluşturması ve Ajans desteklerini yönlendirmesi amacıyla Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı koordinasyonunda faaliyet gösteren Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı tarafından hazırlanmıştır.

HAKLAR BEYAN

Bu rapor, yalnızca ilgililere genel rehberlik etmesi amacıyla hazırlanmıştır. Raporda yer alan bilgi ve analizler raporun hazırlandığı zaman diliminde doğru ve güvenilir olduğuna inanılan kaynaklar ve bilgiler kullanılarak, yararlanıcıları yönlendirme ve bilgilendirme amaçlı olarak yazılmıştır. Rapordaki bilgilerin değerlendirilmesi ve kullanılması sorumluluğu, doğrudan veya dolaylı olarak, bu rapora dayanarak karar veren şahıs ve kurumlara aittir. Bu rapordaki bilgilere dayanarak bir eylemde bulunan, eylemde bulunmayan veya karar alan kimselere karşı Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı sorumlu tutulamaz.

Bu raporun tüm hakları Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansına aittir. Raporda yer alan görseller ile bilgiler telif hakkına tabi olabileceğinden, her ne koşulda olursa olsun, bu rapor hizmet gördüğü çerçevenin dışında kullanılamaz. Bu nedenle; Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı'nın yazılı onayı olmadan raporun içeriği kısmen veya tamamen kopyalanamaz, elektronik, mekanik veya benzeri bir araçla herhangi bir şekilde basılamaz, çoğaltılamaz, fotokopi veya teksir edilemez, dağıtılamaz, kaynak gösterilmeden iktibas edilemez.

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ	1
1. TARİH	1
2. İDARİ YAPI	1
3. DOĞAL YAPI	2
3.1. İklim	2
3.2. Bitki Örtüsü ve Arazi Kullanımı	2
3.2.1 Bitki Örtüsü	2
3.2.2 Arazi Kullanımı	2
3.3. Enerji ve Yeraltı Kaynakları	2
3.3.1 Jeotermal Kaynaklar	2
3.3.2 Maden Rezervleri	3
4. SOSYAL YAPI	4
4.1. Nüfus ve Demografik Yapı	4
4.2. Gelişmişlik Düzeyi (SEGE)	5
4.3. Eğitim	5
4.4. Sağlık	7
5. TURİZM ve KÜLTÜREL YAPI	8
6. ALTYAPI	10
6.1. Elektrik	10
6.2. Doğalgaz	12
7. EKONOMİK YAPI	14
7.1. İşgücü ve Sektörel Dağılımı	14
7.2. Tarım ve Hayvancılık	16
7.3. Sanayi	25
7.4. Organize Sanayi Bölgeleri (OSB)	26
7.5. Küçük Sanayi Siteleri (KSS)	26
8. GZFT (GÜÇLÜ, ZAYIF, FIRSAT VE TEHDİT) ANALİZİ	28
SONUÇ	29
KAYNAKÇA	30

TABLolar

Tablo 1.	İlçedeki Jeotermal Kaynak Bilgileri.....	2
Tablo 2.	İlçedeki Maden Kaynakları.....	3
Tablo 3.	Odunpazarı İlçesinin Son Beş Yıldaki Cinsiyet Bazındaki Nüfusu (2019-2023).....	4
Tablo 4.	Odunpazarı İlçesi Sosyoekonomik Gelişmişlik (SEGE) Sıralaması (2022).....	5
Tablo 5.	Odunpazarı İlçesi Eğitim Verileri (2019-2023).....	6
Tablo 6.	Odunpazarı İlçesi Yükseköğretim Öğrenci Sayısı (2022-2023).....	7
Tablo 7.	2019 – 2023 Yılları Odunpazarı İlçesi Sağlık Verileri.....	7
Tablo 8.	Odunpazarı İlçesi Turizm Yatırım ve Turizm İşletme Belgeli Tesis Sayıları (2023).....	9
Tablo 9.	Odunpazarı İlçesi Basit Konaklama İşletme Belgeli Tesis Sayıları (2023).....	9
Tablo 10.	İşletme ve Basit Belgeli Konaklama Tesisleri Konaklama İstatistikleri (2023).....	9
Tablo 11.	Odunpazarı İlçesi Elektrik Abone Sayıları ve Tüketim Verileri.....	10
Tablo 12.	Odunpazarı İlçesi Doğalgaz Abone Sayıları ve Tüketim Verileri.....	12
Tablo 13.	Odunpazarı İlçesi Tarım Alanları Dağılımı (Dekar).....	16
Tablo 14.	Odunpazarı En Çok Üretilen Tarım Ürünleri (Ton).....	17
Tablo 15.	Odunpazarı İlçesinde Öne Çıkan Meyve Üretim Miktarı ve Türkiye Payları.....	18
Tablo 16.	Odunpazarı İlçesinde Öne Çıkan Sebze Üretim Miktarı ve Türkiye Payları.....	18
Tablo 17.	Odunpazarı İlçesinde Sera Türüne Göre Sebze Üretim Miktarı ve Türkiye Payları.....	20
Tablo 18.	Odunpazarı İlçesi Tarla Bitkileri Üretim Miktarı ve Türkiye Payları.....	20
Tablo 19.	Odunpazarı İlçesi Hayvancılık Verileri ve Türkiye Payları.....	21
Tablo 20.	Odunpazarı İlçesi Kanatlı Hayvancılık Verileri ve Türkiye Payları.....	22
Tablo 21.	Odunpazarı İlçesi Süs Bitkileri Üretim Verileri ve Türkiye Payları.....	23
Tablo 22.	Odunpazarı İlçesi Sera Türüne Göre Süs Bitkileri Üretim Verileri ve Türkiye Payları.....	23
Tablo 23.	Odunpazarı İlçesi Hayvansal Üretim Verileri ve Türkiye Payları.....	23
Tablo 24.	Odunpazarı İlçesi Kooperatif ve Birlik Sayısı.....	24
Tablo 25.	Odunpazarı İlçesi Ticaret Müdürlüğü Kapsamındaki Kooperatifler.....	24
Tablo 26.	Odunpazarı İlçesi Tarımsal Veriler.....	24
Tablo 27.	Odunpazarı İlçesinde Yer Alan Firma Sayısı.....	25
Tablo 28.	Eskişehir OSB Verileri.....	26
Tablo 29.	Odunpazarı İlçesi KSS Verileri (2021).....	26

ŞEKİLLER

Şekil 1.	Odunpazarı İlçesinin İl İçindeki Konumu ve İlçede Yer Alan Yerleşim Merkezleri.....	1
Şekil 2.	Corine 2018 Eskişehir İli Odunpazarı İlçesi Alan Kullanımı Verileri.....	2
Şekil 3.	TR41 SEGE 2022 İlçe Kademelenmeleri.....	5

GRAFİKLER

Grafik 1.	Odunpazarı İlçesi Nüfus Piramidi.....	4
Grafik 2.	Odunpazarı İlçesi Öğretmen ve Derslik Başına Düşen Öğrenci Sayısı.....	6
Grafik 3.	2019 - 2023 Odunpazarı İlçesi Aile Hekimliği Birimi, Hekim ve Diş Hekimi Sayısı.....	8
Grafik 4.	Odunpazarı İlçesi Aktif Elektrik Abone Sayıları.....	11
Grafik 5.	Odunpazarı İlçesi Yıllık Toplam Elektrik Tüketim Verileri.....	11
Grafik 6.	Odunpazarı İlçesi Aktif Doğalgaz Abone Sayıları.....	13
Grafik 7.	Odunpazarı İlçesi Yıllık Toplam Doğalgaz Tüketim Verileri.....	13
Grafik 8.	Odunpazarı İlçesi Abone Başına Ortalama Doğalgaz Tüketim Verileri.....	14
Grafik 9.	Odunpazarı İlçesi Sigortalı Çalışanların Dağılımı.....	14
Grafik 10.	Odunpazarı İlçesi İşyeri Sayılarının Sektörlere Göre Dağılımı.....	15
Grafik 11.	Odunpazarı İlçesi 4A Sigortalı Çalışanların Sektörlere Göre Dağılımı.....	15
Grafik 12.	Odunpazarı İlçesi 4B Sigortalı Çalışanların Sektörlere Göre Dağılımı.....	16

KISALTMALAR

TÜİK : Türkiye İstatistik Kurumu

YER-SİS : Türkiye'de Kentsel ve Kırsal Yerleşim Sistemleri (YER-SİS) Araştırması Projesi

İLÇENİN KÜNYESİ

İlçe Adı	Odunpazarı
İl Merkezine Uzaklık	-
Yüzölçümü	2.682 km ²
Ortalama Sıcaklık	En yüksek: 21,5 °C ve En düşük: -0,8°C
Bitki Örtüsü	Bozkır
Nüfus Sayısı (2023)	421.469
Çalışma Çağındaki Nüfus Oranı (2023)	%70,31
Gelişmişlik Düzeyi (SEGE)	1. kademe
İlçede Üretimde Bulunan Sektörler	Gıda ürünlerinin imalatı, Tekstil ürünlerinin imalatı, Giyim eşyalarının imalatı, Deri ve ilgili ürünlerin imalatı, Diğer metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı, Ana metal sanayii, Fabrikasyon metal ürünleri imalatı (makine ve teçhizat hariç), Bilgisayarların, elektronik ve optik ürünlerin imalatı, Elektrikli teçhizat imalatı, Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve ekipman imalatı, Motorlu kara taşıtı, treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı, Diğer ulaşım araçlarının imalatı, Mobilya imalatı ve diğer sektörler
İlçede Öne Çıkan Sektör	Sanayi
İlçede Öne Çıkan Tarım Ürünü	Ceviz, Domates (Sofralık), Mısır
Organize Sanayi Bölgesi	Eskişehir Organize Sanayi Bölgesi
Küçük Sanayi Sitesi	Var
İlçede Öne Çıkan Turizm Türü	Tarih Turizmi, Sağlık Turizmi
Somut Kültürel Miras	Karacahisar Kalesi, Kurşunlu Külliyesi, Alaeddin Camii, Reşadiye Camii ve diğerleri
Somut Olmayan Kültürel Miras	Lületaşı işleciliği, Sıcak Cam Üfleme
ÇKS'ye Kayıtlı Çiftçi Sayısı	1.741
Üniversite	Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
Doğalgaz Altyapısı	Var
Jeotermal Kaynak	Var
Maden Rezervleri	Mermer (Mr), Leopar (Salome), Perlit (Per), Lületaşı

Not: Raporda kullanılan veriler ve yayınlandığı yıllar baz alınarak hazırlanmıştır.

YÖNETİCİ ÖZETİ

Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı (BEBKA), 08.02.2006 tarih ve 26074 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 5449 sayılı "Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanun"un 3. maddesine dayanılarak Kalkınma Bakanlığı'nın¹ koordinasyonunda 14 Temmuz 2009 tarih ve 2009/15236 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulmuştur.

TR41 bölgesi; sanayi alanındaki yüksek gücü ve kapasitesinin yanı sıra, orman ve su varlıkları, bitki örtüsü ve tarımsal çeşitlilik ile birlikte tarihi ve kültürel değerler bakımından da önemli bir potansiyele sahiptir. Bölge illerinden Eskişehir'in Odunpazarı ilçesi Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından yürütülen Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırmasında Sosyo-Ekonomik gelişmişlik bakımından Eskişehir'in 1. ilçesi olup 1,95 puan ile sosyo-ekonomik gelişmişlik açısından 1. kademedeki yer almaktadır.

Bu raporda kurum ve kuruluşlarla yapılan görüşmeler ile veri araştırmaları ile ilçenin mevcut durumu, ihtiyaç ve potansiyel yatırım konuları ortaya koyulmaya çalışılmıştır.

¹ Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı (BEBKA), 08.02.2006 tarih ve 26074 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 5449 sayılı "Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanun"un 3. maddesine dayanılarak Kalkınma Bakanlığı'nın koordinasyonunda 14 Temmuz 2009 tarih ve 2009/15236 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulmuştur. 703 sayılı KHK'nın 17/d maddesiyle, 641 sayılı Kalkınma Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin birçok maddesi yürürlükten kaldırılmasının ardından 1 no'lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 387. maddesiyle, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına bağlanmıştır.

GİRİŞ

BEBKA tarafından TR41 bölgesinde bölgesel kalkınma çalışmaları kapsamında 2010 yılından bugüne çeşitli araştırma çalışmaları ve destek programları ile bölgesel kalkınmaya öncülük edilmektedir. TR41 bölgesi illerinin mevcut durumunu ortaya koymak adına BEBKA tarafından çeşitli araştırma, analiz ve raporlama çalışmaları gerçekleştirilmektedir. Bu çalışmada Odunpazarı ilçesinin tarihi, idari, sosyal, ekonomik ve kültürel yapısı ele alınmış güncel bilgiler ışığında mevcut durumları ortaya konulmuştur.

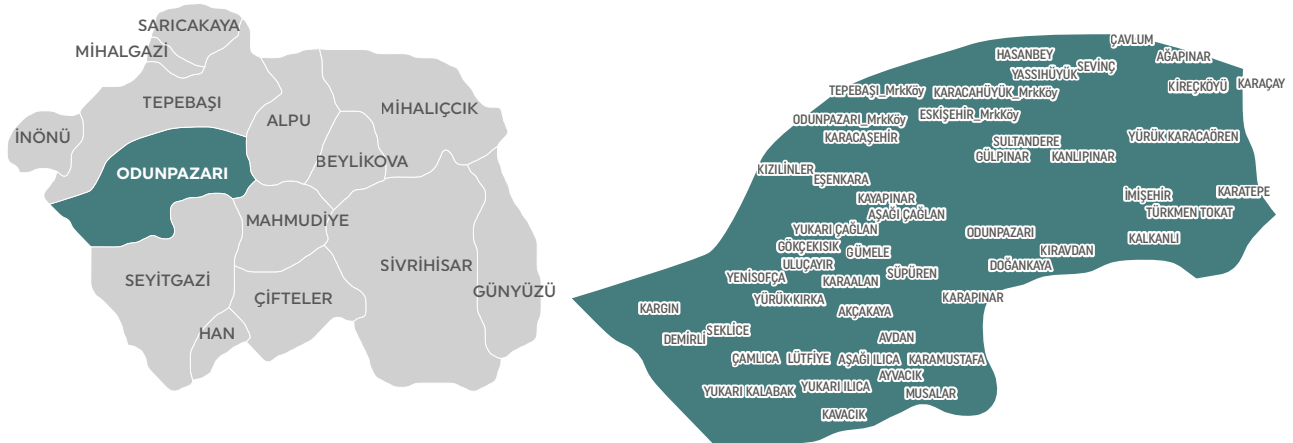
1. TARİH

Eskişehir, Porsuk Çayı'nın kenarında düz bir arazide bulunur ve tarihi M.Ö. 1460'lara kadar uzanır. Kent, Frigyalılar tarafından Dorylaeum adıyla kurulmuş, ardından Romalılar ve diğer medeniyetlerin kontrolü altına girmiştir. İlk yerleşim yerleri günümüz Odunpazarı sınırlarını kapsamaktadır. Selçuklular döneminde önem kazanan Eskişehir, Osmanlılar zamanında da Karacahisar ve Karacaşehir olarak anılmıştır. Türklerin bölgeye yerleşmesiyle günümüzdeki adını almıştır. Şehir, demiryolu hatlarının açılmasıyla önemli bir gelişme göstermiştir.²

2. İDARİ YAPI

5747 sayılı Büyükşehir Belediyesi Sınırları İçerisinde İlçe Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun kapsamında Odunpazarı ilçesi kurulmuştur.

Şekil 1. Odunpazarı İlçesinin İl İçindeki Konumu ve İlçede Yer Alan Yerleşim Merkezleri

² Odunpazarı Belediyesi, 2024

3. DOĞAL YAPI

3.1. İklim

Odunpazarı, İç Anadolu Bölgesi'nin tipik Karasal iklimine sahip bir ilçedir. Kış aylarında soğuk ve kar yağışlı, yaz aylarında ise sıcak ve kurak bir hava hakimdir. Genellikle yağış miktarı az ve kısa sürelidir. Temmuz, Ağustos ve Eylül ayları genellikle en kurak dönemlerdir. Yıllık yağış ortalaması 373,6 mm'dir ve yılın 90-100 günü yağış alır. Sıcaklık değişkenleri tipik bir karasal iklimin karakteristiğini yansıtır. En sıcak ve en soğuk ayların ortalama sıcaklıkları sırasıyla 21,5 °C ve -0,8 °C'dir (Temmuz ve Ocak). En yüksek ve en düşük sıcaklık değerleri ise sırasıyla 39,1 °C ve -26,3 °C olarak kaydedilmiştir.³

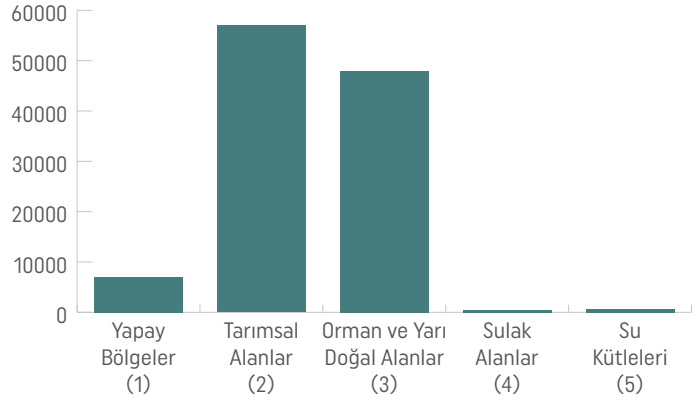
3.2. Bitki Örtüsü ve Arazi Kullanımı

3.2.1. Bitki Örtüsü

Bitki örtüsü olarak genellikle İç Anadolu Bölgesi'nin tipik bozkır bitki örtüsü görülür.

3.2.2. Arazi Kullanımı

Şekil 2. Corine 2018 Eskişehir İli Odunpazarı İlçesi Alan Kullanımı Verileri

3.3. Enerji ve Yeraltı Kaynakları

3.3.1. Jeotermal Kaynaklar

Tablo 1. İlçedeki Jeotermal Kaynak Bilgileri

Jeotermal Alan Adı	Sıcak Su Doğal Çıkış Adı
Hasırca	30 - 32 °C
Deliklitaş, İstiklal	40 - 50 °C

Kaynak: Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü, 2024

³ Eskişehir Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, 2022

3.3.2. Maden Rezervleri

Tablo 2. İlçedeki Maden Kaynakları

Maden	Bölge	Kalite	Rezerv
Mermer (Mr)	Süpren Köyü- SÜPREN	Gri-beyaz renkte olup, kırmızı-sarı-pembe damar kuşak ve yamalar gösterir. Sertliği, 3-4 yoğunluğu 2.76 g/cm ³ , porozitesi %0.3	60.000.000 m ³ mümkün rezerv.
Leopar (Salome)	Ayvacık Köyü	Kataklastik doku gösteren mermerler beyaz hamur içinde kırmızı-sarı damar, boğum ve kuşaklar içerirler. Sertliği 3-4, yoğunluğu 2.79 g/c m ³ , porozitesi %0.4	3.000.000 m ³
Perlit (Per)	Y.Kılıca-Y.Kalaba Köyleri Sahası	Genleşme oranı 9.6	1.500.000 ton görünür, 5.000.000 ton muhtemel rezerv.
	Kayacık, Kavaklıdere Köyleri Sahası	Genleşme oranı 4-5	2.718.000 ton görünür, 5.430.000 ton muhtemel rezerv.
	Kayacık	Genleşme oranları 4-21	985.300 ton görünür, 1.347.200 ton muhtemel rezerv.
	Avdan-Akoluk Sahası	İyi	1.000.000 ton görünür, 30.000.000 ton muhtemel rezerv.
Lületaş	İmişehir- Türkmentokat	İyi	460.000 sandık muhtemel rezerv. Yataklar işletilmekte kalan rezerv bilinmiyor

Kaynak: Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü, 2024

4. SOSYAL YAPI

4.1. Nüfus ve Demografik Yapı

2023 yılı TÜİK verilerine göre Odunpazarı'nda 421.469 kişi yaşamaktadır. Nüfusun %48,88'ini erkek nüfus, %51,12'sini kadın nüfus oluşturmaktadır.

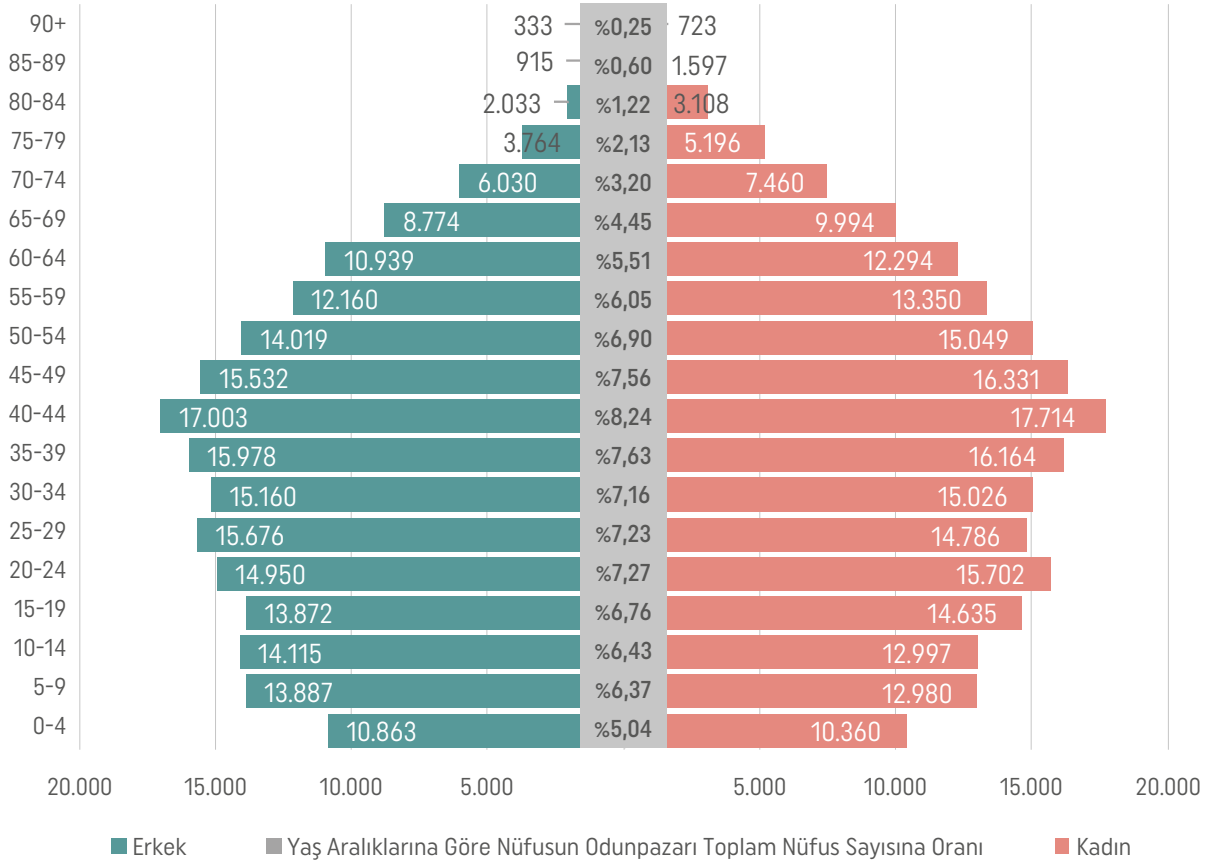
Tablo 3. Odunpazarı İlçesinin Son Beş Yıldaki Cinsiyet Bazındaki Nüfusu (2019-2023)

Yıl/Cinsiyet	2019	2020	2021	2022	2023
Erkek	204.183	204.703	206.405	207.510	206.003
Kadın	209.278	210.527	212.709	214.913	215.466
Toplam	413.461	415.230	419.114	422.423	421.469

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu, 2024

Odunpazarı ilçesi nüfus piramidi incelendiğinde, yaş aralığı açısından ilçede en çok bulunan kadın ve erkek nüfusunun %8,24 ile 40-44 yaş aralığında olduğu söylenebilir. Nüfusun %70,31'i 14-65 yaş aralığındadır. Bu durumda çalışma çağındaki nüfus oranı %70,31'dir. Ayrıca çalışma çağındaki nüfus oranı, Eskişehir oranından (%70,34) az ve Türkiye oranından (%68,33) fazladır. İlçede bulunan genç nüfusun (15-24 yaş aralığı) oranı %14,04'tür. Genç nüfus oranı ise %14,33 ile Türkiye oranının (%15,08) altındadır.

Grafik 1. Odunpazarı İlçesi Nüfus Piramidi

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu, 2024

4.2. Gelişmişlik Düzeyi (SEGE)

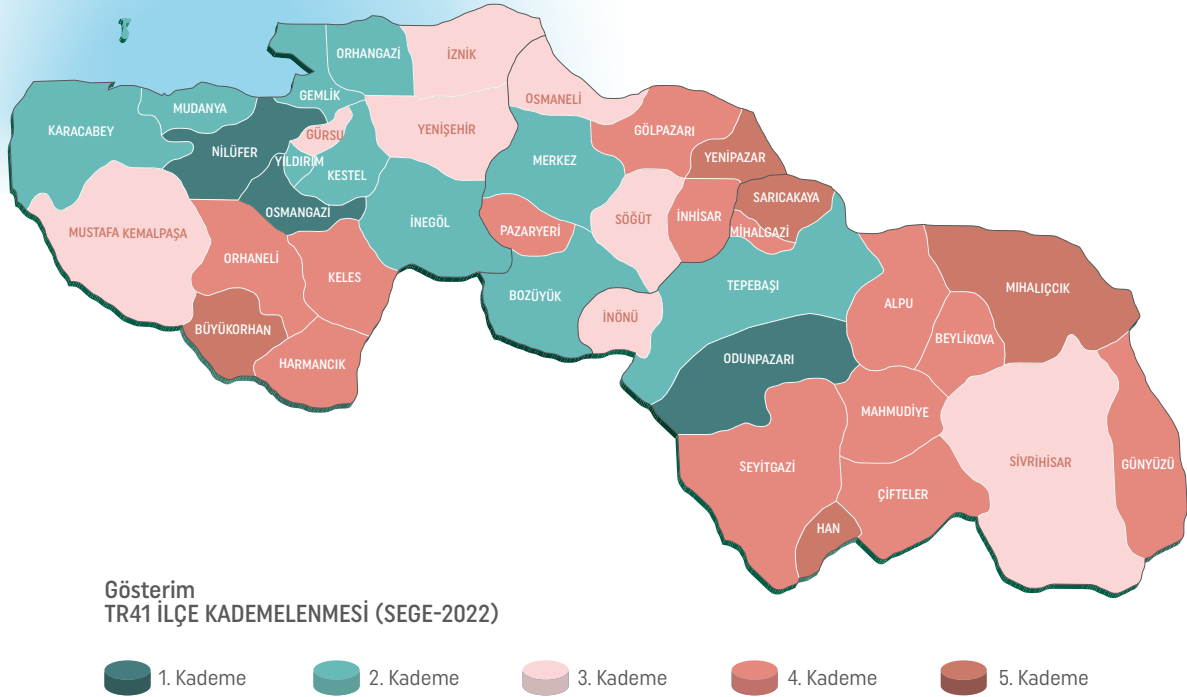
Odunpazarı İlçesi Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından yürütülen Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırmasında Sosyo-Ekonomik gelişmişlik bakımından Türkiye'deki ilçeler içerisinde 48., Eskişehir'deki 14 ilçe içinde ise 1. sıradadır. İlçe 1,950 puan ile sosyo-ekonomik gelişmişlik açısından 1. kademe de yer almıştır.

Tablo 4. Odunpazarı İlçesi Sosyoekonomik Gelişmişlik (SEGE) Sıralaması (2022)

İlçe Adı	Genel Sıralama	İl içindeki Sıralama	Skor	Kademe
Odunpazarı	48	1	1,950	1

Kaynak: Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, 2024

Şekil 3. TR41 SEGE 2022 İlçe Kademelenmeleri

Kaynak: Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, 2024

4.3. Eğitim

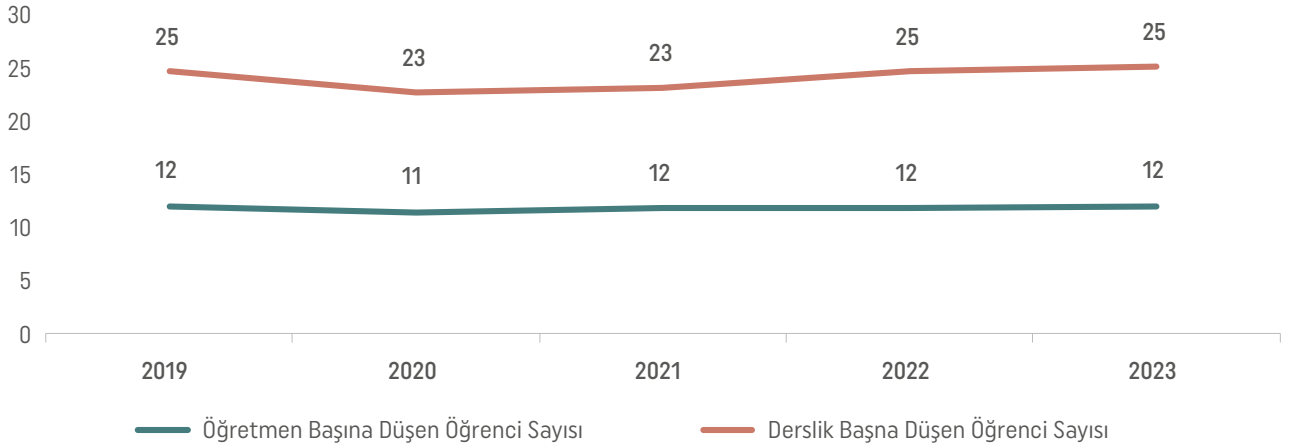
Odunpazarı ilçesinde 2019-2023 yılları arasında okul öncesi ve ortaokul seviyelerinde eğitim veren okulların sayılarında artış görülmüştür. Son 5 yıl öğrenci sayılarında artış yaşanmakla birlikte öğretmen ve derslik sayısında artma eğilimi görülse de özellikle Covid-19 sonrası dönemde azalma mevcuttur.

Tablo 5. Odunpazarı İlçesi Eğitim Verileri (2019-2023)

Yıllar	Okul Sayısı	2020	2021	2022	2023	Öğrenci Sayısı	Öğretmen Sayısı	Derslik Sayısı
	Okul öncesi	İlköğretim	Ortaokul	Lise (Genel)	Lise			
2019	32	45	38	31	10	66.084	5.518	2.685
2020	30	45	38	35	10	66.115	5.798	2.924
2021	34	45	39	34	10	68.809	5.858	2.985
2022	36	46	40	31	10	69.739	5.930	2.835
2023	48	44	40	29	10	69.801	5.833	2.789

Kaynak: Eskişehir İl Milli Eğitim Müdürlüğü, 2024

Son 5 yılda Odunpazarı ilçesinde öğretmen başına düşen öğrenci sayısı 12 ve derslik başına düşen öğrenci sayısı ise 25'tir.

Grafik 2. Odunpazarı İlçesi Öğretmen ve Derslik Başına Düşen Öğrenci Sayısı

Kaynak: Eskişehir İl Milli Eğitim Müdürlüğü, 2024

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı koordinasyonunda Türkiye'deki ilçeler arasındaki hizmet ağlarını inceleyen ve analiz eden YER-SİS 2021 yılı çalışması neticesinde ortaya çıkan verilere göre ortaöğretim eğitiminde Odunpazarı için en önemli ilk birinci ilişkileri Eskişehir'in çevresi olduğu görülmektedir. Genel olarak Beylikova, Alpu, Mahmudiye, Mihalgazi, Sarıcakaya, Mihalıççık, Çifteler, Han, İnönü, Bozüyük, Söğüt, İnhisar, Emirdağ, Çeltik ilçeleri birinci ilişkinin kurulmasında aktif rol oynamaktadır. ⁴

⁴ Yer-Sis, 2021

Tablo 6. Odunpazarı İlçesi Yükseköğretim Öğrenci Sayısı (2022-2023)

Üniversite Adı	Öğretim Türü	Önlisans	Lisans	Yüksek Lisans	Doktora	Genel Toplam
Eskişehir Osmangazi Üniversitesi	Birinci Öğretim	2.827	18.384	2.590	964	24.765
	İkinci Öğretim	-	4.246	427	-	4.673
	Uzaktan Öğretim	-	-	212	-	212
					Toplam	29.650

Kaynak: Yükseköğretim Kurumu, 2024

Odunpazarı ilçesinde Eskişehir Osmangazi Üniversitesi bulunmakta ve 2023 yılı itibariyle 29.650 öğrenciye sahiptir. Öğrenci sayıları açısından Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Türkiye’de (205 üniversite) 49. sırada yer almaktadır.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı koordinasyonunda yürütülmüş YER-SİS 2021 yılı çalışması neticesinde ortaya çıkan verilere göre Odunpazarı için en önemli ilk birinci ilişkileri Beylikova, Alpu, Mahmudiye, Mihalgazi, Sarıcakaya, Mihalıççık, Çifteler, Han, İnönü Günyüzü, Sivrihisar, Bozüyük, Söğüt, İnhisar, Emirdağ, Çeltik ilçeleri ile olduğu söylenebilir. ⁵

4.4. Sağlık

Odunpazarı ilçesinde son 5 yılda 5 adet olan hastane sayısında herhangi bir değişiklik olmamıştır. Yatak sayıları yıldan yıla değişiklik göstermekle birlikte ortalama 2.200’ün üzerinde yatak olduğu söylenebilir. Yoğun bakım yatak sayısına bakıldığında özellikle Covid-19’un etkili olduğu 2020 ve 2021 yıllarında %31 oranında yoğun bakım yatak sayısında artış yaşandığı görülmektedir.

Tablo 7. 2019 – 2023 Yılları Odunpazarı İlçesi Sağlık Verileri

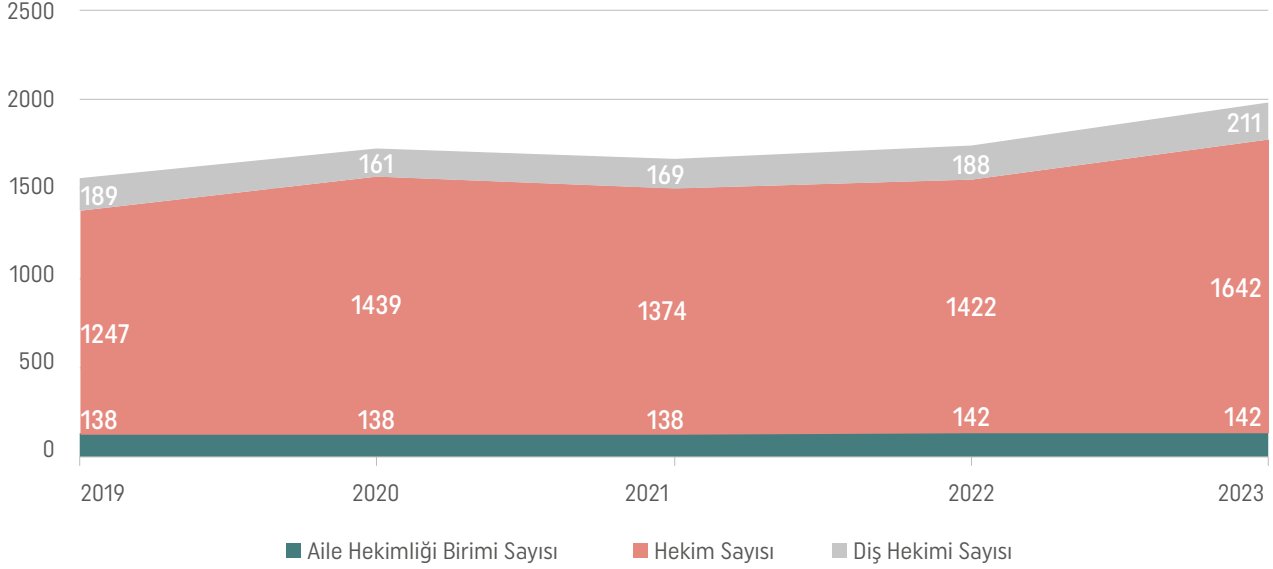
Odunpazarı İlçesi									
Yıllar	Hastane Sayısı	Yatak Sayısı	Nitelikli Yatak Sayısı	Yoğun Bakım Yatak Sayısı	Aile Hekimliği Birimi Sayısı	Hekim Sayısı	Diş Hekimi Sayısı	Diğer Sağlık Personeli Sayısı (Eczacı, Hemşire, Ebe)	Diğer Personel (Şef, Şube Müdürü- Teknisyen vb.)
2019	5	2.204	1.624	321	138	1.247	189	3.470	1.729
2020	5	2.334	1.606	469	138	1.439	161	3.663	1.852
2021	5	2.351	1.650	444	138	1.374	169	3.983	1.787
2022	5	2.236	1.590	388	142	1.422	188	3.979	1.783
2023	5	2.266	1.623	385	142	1.642	211	4.410	1.746

Kaynak: Eskişehir İl Sağlık Müdürlüğü, 2024

⁵ Yer-Sis, 2021

Son 5 yıllık verilere bakıldığında aile hekimliği birim sayısı, hekim sayısı ve dış hekim sayısı artışı mevcuttur. Son 5 yılda ilçede bulunan hekim sayısında %24 oranında artış gerçekleşmiştir.

Grafik 3. 2019 - 2023 Odunpazarı İlçesi Aile Hekimliği Birimi, Hekim ve Dış Hekim Sayısı

Kaynak: Eskişehir İl Sağlık Müdürlüğü, 2024

YER-SİS 2021 yılı çalışmasında yer verilen ağ analizine göre Odunpazarı ilçesinin yerleşim yerlerinin en önemli ilk birinci ilişkilerine bakıldığında sağlık hizmetleri açısından Bilecik ve Eskişehir'in kendi ilçeleri öne çıkmaktadır. ⁶

5. TURİZM ve KÜLTÜREL YAPI

İlçede Öne Çıkan Turizm Türü: Tarih Turizmi, Sağlık Turizmi

Destinasyonlar/Kültür ve Turizm Varlıkları: Karacahisar Kalesi, Kurşunlu Külliyesi, Alaeddin Camii, Atlıhan El Sanatları Çarşısı, Osmanlı Evi, Şeyh Şehabeddin Sühreverdi Zaviyesi, Hamamyolu Caddesi, Sıcaksular, Yediler Parkı, İki Eylül Caddesi, Reşadiye Cami, Esnaf Sarayı, Çukur Çarşı, Köprübaşı, Cengiz Topel Heykeli, İsmet İnönü Caddesi, Kanatlı AVM, Adalar, Kızılıklı Mahmut Pehlivan Caddesi, Devrim, Karakurt, Espark AVM, Özdilek AVM, Atıla Özer Karikatürlü Ev, Haller Gençlik Merkezi, Vega Outlet, Dede Korkut Parkı ve Dede Korkut Anıt Duvarı, Şelale Park, Şehri Derya Parkı, Kentpark, Bilim Sanat ve Kültür Parkı, Bilim Deney Merkezi, Hayvanat Bahçesi, Sabancı Uzay Evi, Japon Bahçesi, Heykel Park, Engelsiz Park, Toprak Dede Hayrettin Karaca Parkı, Çağdaş Seramik Park, Odunpazarı Botanik Park, Regülatör Park, Bademlik, Hasırca, Eskişehir Eti Arkeoloji Müzesi, Devlet Demiryolları Müzesi, Eskişehir Ticaret ve Sanayi Müzesi, Odunpazarı Belediyesi Cam Atölyeleri, Çağdaş Cam Sanatları Müzesi, Balmumu Heykeller Müzesi, Kent Belleği Müzesi, Eğitim Karikatürleri Müzesi, Lületaşı Sergisi, Eskişehirspor Müzesi, Kurtuluş Müzesi, Cumhuriyet Tarihi Müzesi, Esogü Zooloji Müzesi

Somut Olmayan Kültürel Miras: Lületaşı işlemeciliği, Sıcak Cam Üfleme

⁶ Yer-Sis, 2021

Tablo 8. Odunpazarı İlçesi Turizm Yatırım ve Turizm İşletme Belgeli Tesis Sayıları (2023)

Odunpazarı		Turizm Yatırım Belgeli			Turizm İşletme Belgeli		
Türü	Sınıfı	Tesis	Oda	Yatak	Tesis	Oda	Yatak
Otel	5 Yıldızlı				2	293	585
	4 Yıldızlı	1	110	220	2	183	373
	3 Yıldızlı				7	316	622
	2 Yıldızlı				2	89	169
	1 Yıldızlı				1	19	38
Özel Tesis					1	8	16
Termal Otel	3 Yıldızlı				1	35	70
Pansiyon	(Sınıfı Yok)				2	30	60

Kaynak: Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2024

Tablo 9. Odunpazarı İlçesi Basit Konaklama İşletme Belgeli Tesis Sayıları (2023)

Odunpazarı	Basit Konaklama İşletme Belgeli (2024 Şubat Ayı)	
Tesis Sayısı	Oda Sayısı	Yatak Sayısı
55	1.677	3.334

Kaynak: Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2024

Tablo 10. İşletme ve Basit Belgeli Konaklama Tesisleri Konaklama İstatistikleri (2023)

Tesise Geliş Sayısı			Geceleme		
Yabancı	Yerli	Toplam	Yabancı	Yerli	Toplam
16.743	193.101	209.844	35.250	304.832	340.082
Ortalama Kalış Süresi			Doluluk Oranı (%)		
Yabancı	Yerli	Toplam	Yabancı	Yerli	Toplam
2,11	1,58	1,62	3,82	33,00	36,82

Kaynak: Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2024

6. ALTYAPI

6.1. Elektrik

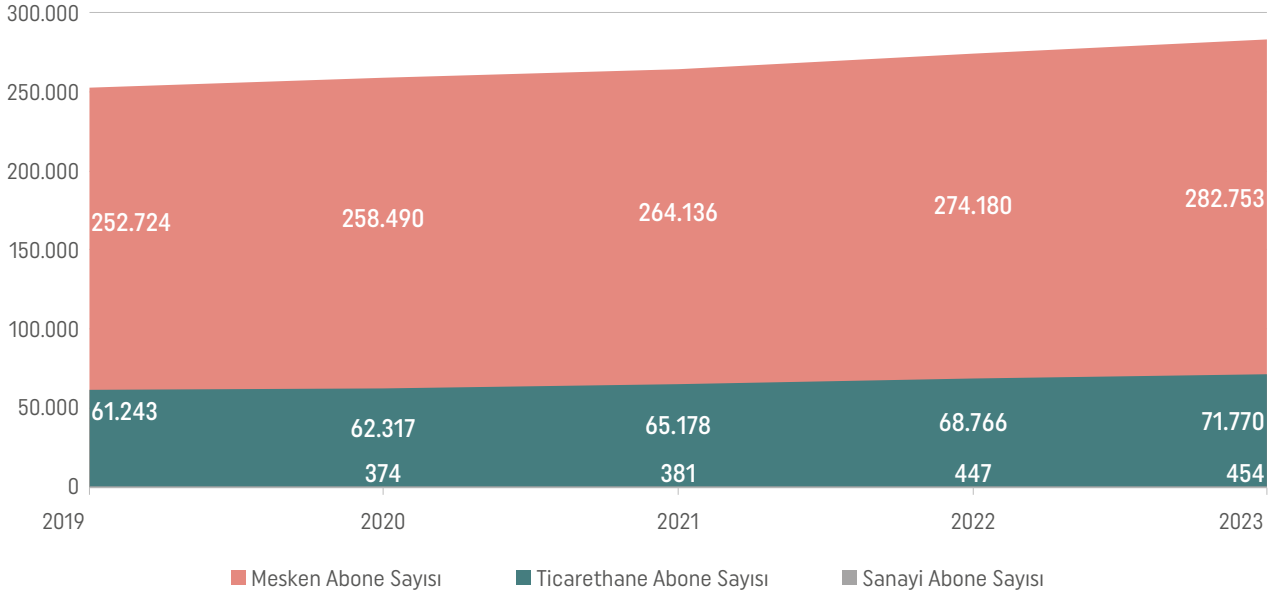
Tablo 11. Odunpazarı İlçesi Elektrik Abone Sayıları ve Tüketim Verileri

Odunpazarı İlçesi Elektrik Verileri									
Yıllar	Mesken Abone Sayısı	Ticarethane Abone Sayısı	Sanayi Abone Sayısı	Yıllık Mesken Abone Başı Ortalama Tüketim (kwh)	Yıllık Mesken Abone Toplam Tüketim (kwh)	Yıllık Ticarethane Abone Başı Ortalama Tüketim (kwh)	Yıllık Ticarethane Abone Toplam Tüketim (kwh)	Yıllık Sanayi Abone Başı Ortalama Tüketim (kwh)	Yıllık Sanayi Abone Toplam Tüketim (kwh)
2019	252.724	61.243	374	1.054,58	266.518.115,89	4.710,74	288.499.586,16	312.422,07	116.845.854,38
2020	258.490	62.317	374	1.087,84	281.195.542,01	4.070,42	253.656.515,96	299.784,21	112.119.292,84
2021	264.136	65.178	381	1.077,64	284.644.203,45	3.968,57	258.663.289,62	446.826,54	170.240.911,15
2022	274.180	68.766	447	1.005,94	275.807.358,96	4.022,86	276.635.996,20	426.996,19	190.867.296,00
2023	282.753	71.770	454	1.024,87	289.786.243,01	4.219,50	302.833.769,24	295.905,35	134.341.027,15

Kaynak: Osmangazi Elektrik Dağıtım A.Ş., 2024

Odunpazarı son 5 yıllık elektrik verilerine bakıldığında sanayi abonelerinin yıllık ortalama tüketim miktarlarında dalgalanmalar görülmekte iken yıllık mesken abone başı ortalama tüketim miktarı ve ticarethane abonelerinin yıllık ortalama tüketim miktarları genel olarak artış göstermektedir.

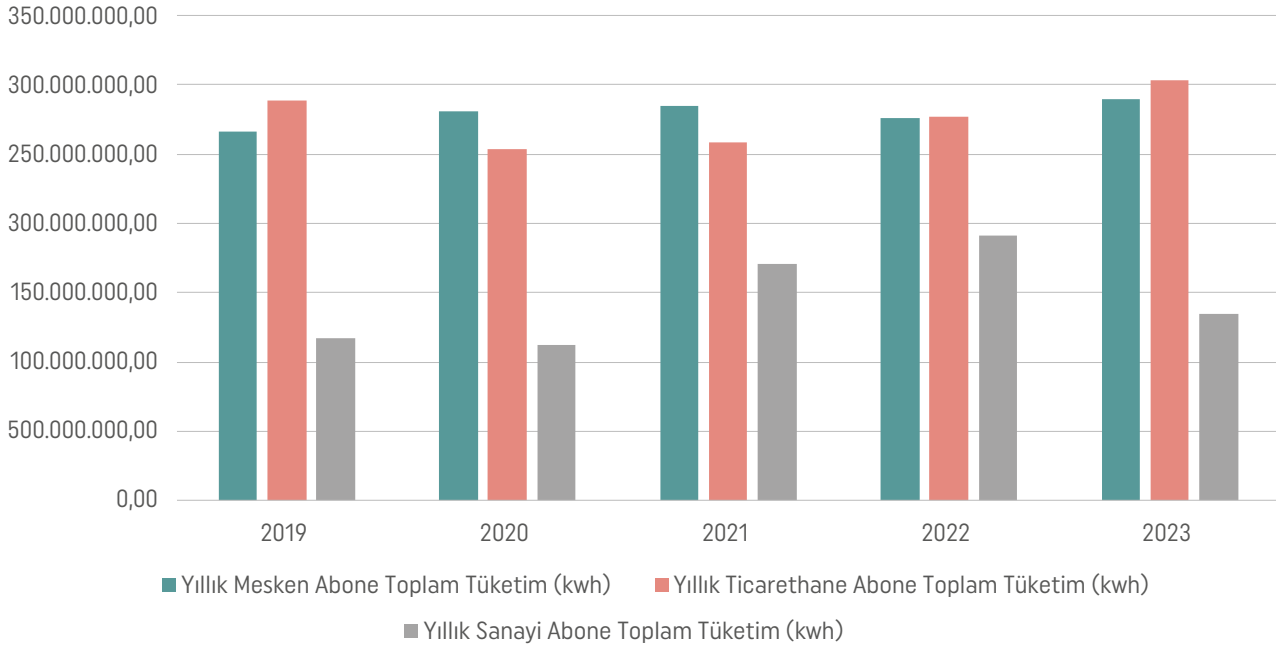
Grafik 4. Odunpazarı İlçesi Aktif Elektrik Abone Sayıları

Kaynak: Osmangazi Elektrik Dağıtım A.Ş., 2024

Son 5 yıllık abone sayılarına bakıldığında Odunpazarı'nda abone sayısı yaklaşık %11,9, ticarethane abone sayısı yaklaşık %26 ve sanayi abone sayısı yaklaşık %21,4 oranında artmıştır.

Grafik 5. Odunpazarı İlçesi Yıllık Toplam Elektrik Tüketim Verileri

Kaynak: Osmangazi Elektrik Dağıtım A.Ş., 2024

2019'dan 2023'e kadar Odunpazarı ilçesinde mesken, ticarethane ve sanayi abonelerinin toplam elektrik tüketiminde yıl bazında dalgalanmalar olmakla birlikte artışlar gözlemlenmiştir. 2023 yılı itibariyle mesken ve ticarethanelerin toplam tüketimleri en yüksek seviyeye ulaşmıştır. Sanayi abonelerinin yıllık toplam tüketim miktarının en yüksek olduğu ise 2022 yılı olmuştur

Mesken abonelerinin yıllık ortalama tüketiminde dalgalanmalar olsa da, genel olarak 2019'dan 2023'e kadar tüketim miktarları nispeten sabit kalmıştır. Ticarethane aboneleri yıllık ortalama tüketimde 2019'dan 2021'e kadar düşüş yaşanmış, 2022 ve 2023 yıllarında ise hafif artışlar görülmüştür. Sanayi aboneleri yıllık ortalama tüketim 2019'dan 2020'ye düşmüş, 2021'de ciddi bir artış göstermiş ve 2022 ile 2023 yıllarında yeniden düşüş eğilimindedir.

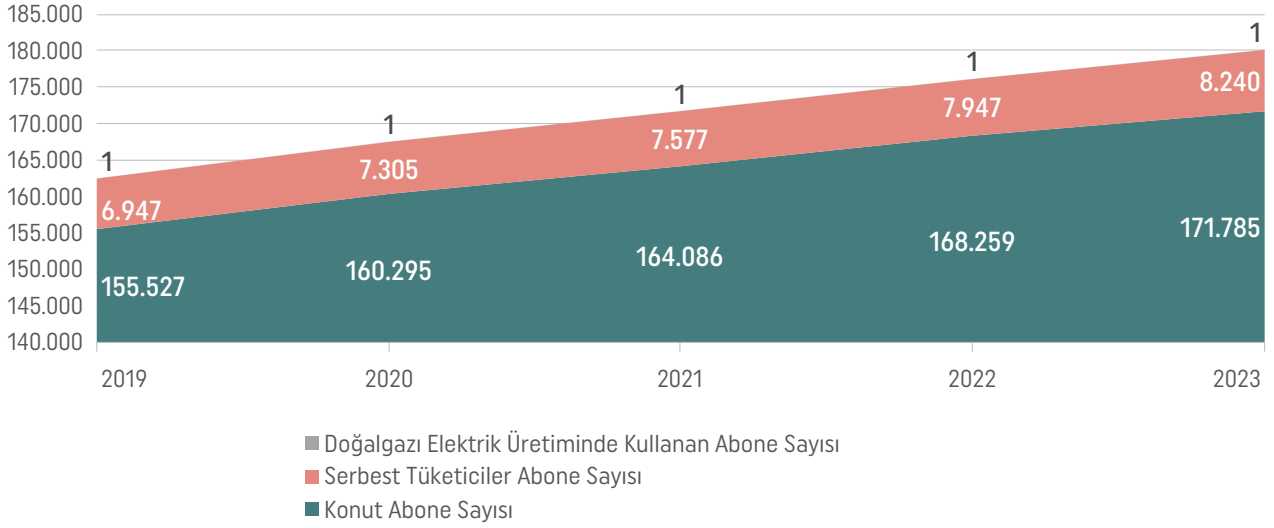
6.2. Doğalgaz

Tablo 12. Odunpazarı İlçesi Doğalgaz Abone Sayıları ve Tüketim Verileri

Odunpazarı İlçesi Elektrik Verileri									
Yıllar	Konut Abone Sayısı	Serbest Tüketiciler Abone Sayısı	Doğalgazı Elektrik Üretiminde Kullanılan Abone Sayısı	Yıllık Konut Abone Başı Ortalama Tüketim (sm ³)	Yıllık Konut Abone Toplam Tüketim (sm ³)	Yıllık Serbest Tüketiciler Abone Başı Ortalama Tüketim (sm ³)	Yıllık Serbest Tüketiciler Abone Toplam Tüketim (kwh)	Yıllık Doğalgazı Elektrik Üretiminde Kullanılan Abone Başı Ortalama Tüketim (sm ³)	Yıllık Doğalgazı Elektrik Üretiminde Kullanılan Abone Toplam Tüketim (sm ³)
2019	155.527	6.947	1	993	154.479.224	6.956	514.137.565	4.208.386	4.208.386
2020	160.295	7.305	1	932	149.437.853	6.289	488.829.408	6.216.949	6.216.949
2021	164.086	7.577	1	989	162.345.476	5.928	477.891.193	8.164.202	8.164.202
2022	168.259	7.947	1	1.059	178.114.733	6.541	553.063.462	7.080.246	7.080.246
2023	171.785	8.240	1	863	148.321.223	5.154	451.912.566	7.182.886	7.182.886

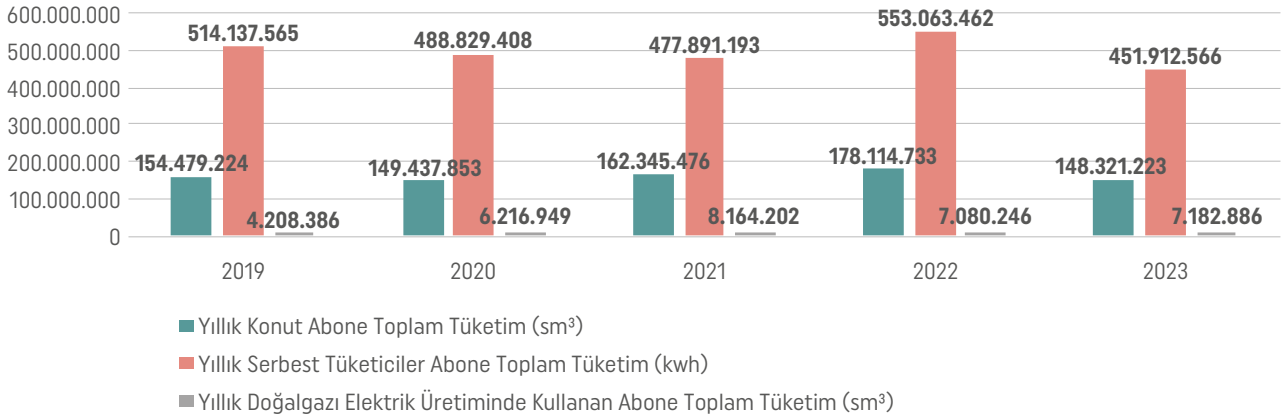
Kaynak: Esgaz Eskişehir Doğalgaz Dağıtım A.Ş., 2024

Odunpazarı ilçesinde son 5 yılın konut abonelerinin toplam tüketim ortalaması 158.539.702 sm³, serbest tüketicilerin toplam tüketim ortalaması 497.166.839 sm³ ve doğalgazı elektrik üretiminde kullanan abonelerin yıllık ortalama tüketim miktarı 6.570.534 sm³ tür. Bu durumda Odunpazarı ilçesinde serbest tüketicilerin (konut dışında yer alan tüm aboneler), konut abonelerine göre 3,13 kat daha fazla doğalgaz tükettiği görülmektedir.

Grafik 6. Odunpazarı İlçesi Aktif Doğalgaz Abone Sayıları

Kaynak: Esgaz Eskişehir Doğalgaz Dağıtım A.Ş., 2024

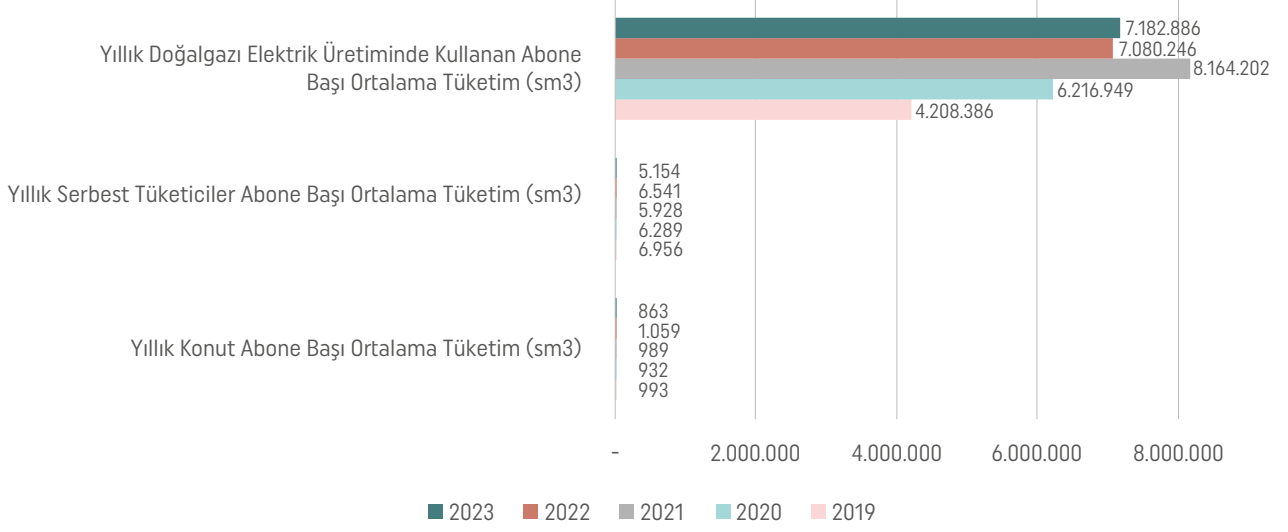
Son 5 yıl verilerine göre Odunpazarı'nda serbest tüketiciler ve konut abone sayılarında yıl bazında artış yaşanmıştır. Doğalgazı elektrik üretiminde kullanan abone sayısı ise aynı kalmıştır.

Grafik 7. Odunpazarı İlçesi Yıllık Toplam Doğalgaz Tüketim Verileri

Kaynak: Esgaz Eskişehir Doğalgaz Dağıtım A.Ş., 2024

Son 5 yıllık verilere göre serbest tüketicilerin ve konut tüketicilerin yıllık bazda tüketim miktarlarında dalgalanmalar yaşanmaktadır. Serbest tüketiciler ve konut abonelerinin 2023 yılı toplam tüketim miktarları son 5 yılın en düşük seviyesindedir.

Grafik 8. Odunpazarı İlçesi Abone Başı Ortalama Doğalgaz Tüketim Verileri

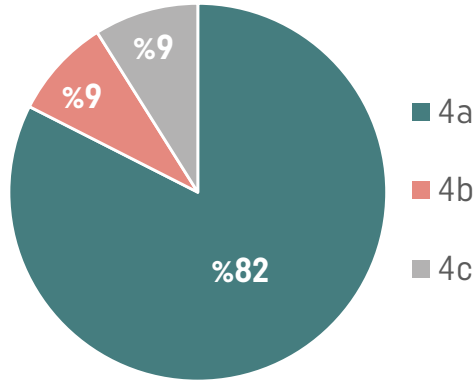

Kaynak: Esgaz Eskişehir Doğalgaz Dağıtım A.Ş., 2024

7. EKONOMİK YAPI

7.1. İşgücü ve Sektörel Dağılımı

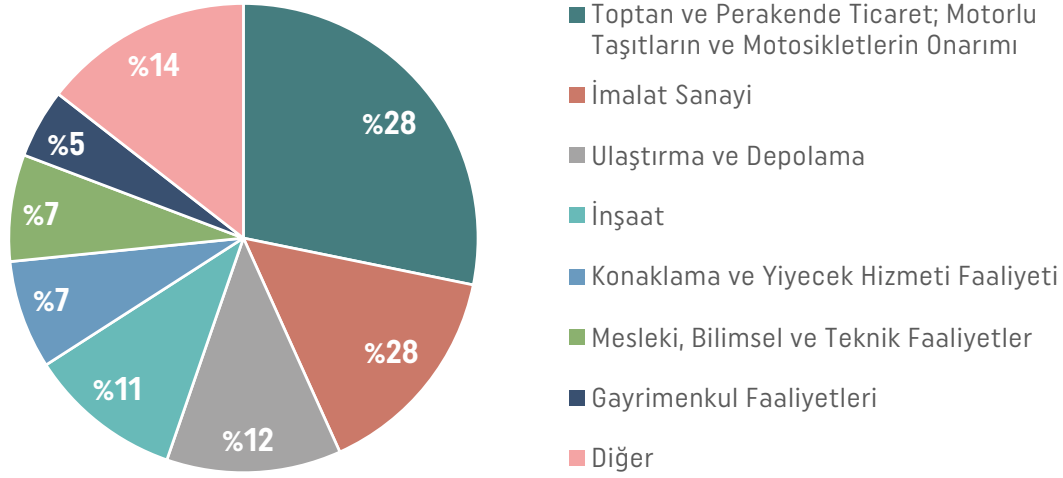
Grafik 9. Odunpazarı İlçesi Sigortalı Çalışanların Dağılımı

Kaynak: Eskişehir Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü, 2024

Odunpazarı ilçesinde 4a, 4b ve 4c ye kayıtlı olarak çalışan toplam sigortalı sayısı 170.201 olup çoğunluğu %82 ile 4a'ya kayıtlı çalışanlar oluşturmaktadır.

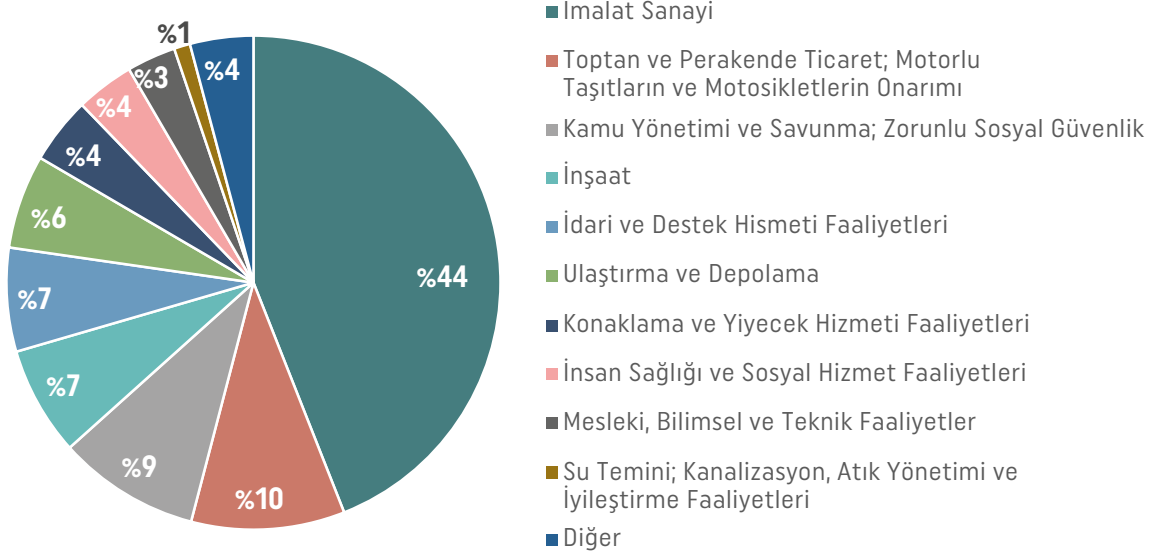
Grafik 10. Odunpazarı İlçesi İşyeri Sayılarının Sektörlere Göre Dağılımı

Kaynak: Eskişehir Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü, 2024

Odunpazarı ilçesinde işyeri sayısı toplamda 13.362'dir. İşyeri sayılarında en büyük paya sahip sektörler sırasıyla; Toptan ve Perakende Ticaret %28, İmalat Sanayi %15, Ulaştırma ve Depolama %12 ve İnşaat %11 sektörleridir.

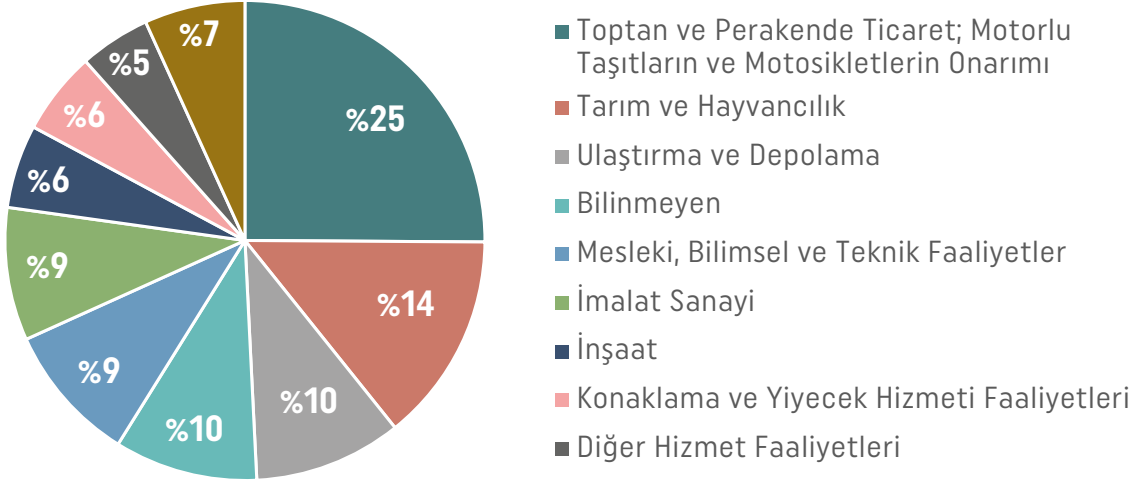
Grafik 11. Odunpazarı İlçesi 4A Sigortalı Çalışanların Sektörlere Göre Dağılımı

Kaynak: Eskişehir Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü, 2024

4a sigortalı çalışanların sektörlere göre dağılımına bakıldığında Odunpazarı ilçesinde bulunan sigortalıların %44'ü imalat sanayide çalışmaktadır. İmalat sanayide çalışan sigortalı sayısı 61.794'tür. İşyeri sayısı bakımından önde olan Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Taşıtların ve Motosikletlerin Onarımı çalışan sayısı bakımından %10 ile ikinci sırada yer almaktadır.

Grafik 12. Odunpazarı İlçesi 4B Sigortalı Çalışanların Sektörlere Göre Dağılımı

Kaynak: Eskişehir Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü, 2024

4B sigortalı çalışanların sektörlere göre dağılımında en büyük payı Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Taşıtların ve Motosikletlerin Onarımı sektörü %25 almaktadır. Bu sektörü sırasıyla Tarım ve Hayvancılık %14 ve Ulaştırma ve Depolama %10 sektörleri takip etmektedir.

7.2. Tarım ve Hayvancılık

Tablo 13. Odunpazarı İlçesi Tarım Alanları Dağılımı (Dekar)

Tarım Alanı / Yıl	2019	2020	2021	2022	2023
Meyveler, İçecek ve Baharat Bitkileri Alanı	856	627	714	603	488
Nadas Alanı	135.328	140.396	132.474	128.639	125.322
Sebze Alanı	10.625	13.551	12.815	12.812	13.798
Süs Bitkileri Alanı	372,9	41,3	18,8	67,6	184,6
Tahıllar ve Diğer Bitkisel Ürünlerin Alanı	294.640	296.412	306.198	309.509	307.336
Toplam Alan	441.821,90	451.027,30	452.219,80	451.630,60	446.944

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu, 2024

Meyve, içecek ve baharat bitkileri tarım alanlarının son 5 yılda azalış gösterdiği görülmektedir.

Tablo 14. Odunpazarı En Çok Üretilen Tarım Ürünleri (Ton)

ODUNPAZARI									
2019		2020		2021		2022		2023	
Meyveler	Üretim (Ton)	Meyveler	Üretim (Ton)	Meyveler	Üretim (Ton)	Meyveler	Üretim (Ton)	Meyveler	Üretim (Ton)
Kiraz	93	Kiraz	88	Kiraz	67	Kiraz	55	Ceviz	52
Badem	56	Ceviz	55	Ceviz	42	Ceviz	40	Kiraz	47
Ceviz	55	Ayva	39	Armut	37	Armut	38	Armut	37
Armut	35	Armut	36	Elma (Golden)	32	Erik	33	Erik	32
Sebzeler	Üretim (Ton)	Sebzeler	Üretim (Ton)	Sebzeler	Üretim (Ton)	Sebzeler	Üretim (Ton)	Sebzeler	Üretim (Ton)
Domates (Sofralık)	19.430	Domates (Sofralık)	21.200	Domates (Sofralık)	22.850	Domates (Sofralık)	23.196	Domates (Sofralık)	22.170
Soğan (Kuru)	12.100	Soğan (Kuru)	13.452	Soğan (Kuru)	12.021	Soğan (Kuru)	13.551	Soğan (Kuru)	18.235
Karpuz	2.800	Bezelye (Taze)	2.142	Bezelye (Taze)	2.100	Domates (Salçalık)	2.045	Domates (Salçalık)	2.200
Domates (Salçalık)	1.524	Havuç	2.135	Marul (Kıvrıcık)	1.348	Havuç	1.875	Havuç	1.625
Tarla Bitkileri	Üretim	Sebzeler	Üretim (Ton)	Sebzeler	Üretim (Ton)	Sebzeler	Üretim (Ton)	Sebzeler	Üretim (Ton)
Şeker Pancarı	93.684	Şeker Pancarı	113.858	Şeker Pancarı	70.391	Mısır	69.741	Mısır	81.579
Mısır (Slaj)	42.410	Mısır	42.110	Mısır	48.814	Şeker Pancarı	33.094	Buğday (Durum Buğdayı Hariç)	44.523
Mısır	41.878	Mısır (Slaj)	37.625	Mısır (Slaj)	40.300	Buğday (Durum Buğdayı Hariç)	32.157	Şeker Pancarı	42.539
Buğday (Durum Buğdayı Hariç)	28.755	Buğday (Durum Buğdayı Hariç)	32.510	Buğday (Durum Buğdayı Hariç)	28.685	Mısır (Slaj)	22.550	Mısır (Slaj)	32.500

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu, 2024

Odunpazarı ilçesinde 2023 yılı verilerine bakıldığında en çok üretilen tarım ürünleri listesinde ilk 3 sırada ceviz, kiraz ve armut yer alırken; tarla bitkilerinde ilk 3 sırada mısır, buğday (durum buğdayı hariç) ve şeker pancarı yer almaktadır.

Tablo 15. Odunpazarı İlçesinde Öne Çıkan Meyve Üretim Miktarı ve Türkiye Payları

2023 Yılı / Meyve Türleri (Ton)	Odunpazarı	Eskişehir	Türkiye	Eskişehir Toplam Üretim Miktarına Oranı	Türkiye Toplam Üretim Miktarına Oranı
İğde	5	223	4.026	%2,242	%0,124
Çörek Otu Tohumu	1	11	5.386	%9,091	%0,019
Ceviz	52	1.144	360.000	%4,545	%0,014
Vişne	28	675	211.291	%4,148	%0,013
Ayva	21	282	192.237	%7,447	%0,011
Elma (Granny Smith)	20	2.652	207.885	%0,754	%0,010
Badem	16	861	170.000	%1,858	%0,009
Erik	32	598	355.132	%5,351	%0,009
Armut	37	573	534.513	%6,457	%0,007
Kiraz	47	11.390	736.791	%0,413	%0,006
Elma (Amasya)	11	143	240.291	%7,692	%0,005
Elma (Golden)	31	2.979	1.115.395	%1,041	%0,003
Kayısı	13	368	750.000	%3,533	%0,002
Dut	1	246	71.383	%0,407	%0,001
Elma (Starking)	20	840	1.732.915	%2,381	%0,001
Diğer Elmalar	12	18.116	1.306.031	%0,066	%0,001
Şaraplık Üzümler	1	1.239	296.606	%0,081	-
Sofralık Üzüm, Çekirdekli	1	644	1.376.067	%0,155	-

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu, 2024

Tablo 16. Odunpazarı İlçesinde Öne Çıkan Sebze Üretim Miktarı ve Türkiye Payları

2023 Yılı / Sebzeler (Ton)	Odunpazarı	Eskişehir	Türkiye	Eskişehir Toplam Üretim Miktarına Oranı	Türkiye Toplam Üretim Miktarına Oranı
Kuşkonmaz	35	241	1.600	%14,52	%2,19
Bezelye, Taze	1.584	7.868	147.344	%20,13	%1,08
Bal Kabağı	713	1.775	94.431	%40,17	%0,76
Soğan (Kuru)	18.235	139.626	2.600.000	%13,06	%0,70
Dereotu	89	1.063	14.470	%8,37	%0,62
Karnabahar	1.284	4.934	251.484	%26,02	%0,51

2023 Yılı / Sebzeler (Ton)	Odunpazarı	Eskişehir	Türkiye	Eskişehir Toplam Üretim Miktarına Oranı	Türkiye Toplam Üretim Miktarına Oranı
Kırmızı Pancar	105	390	21.188	%26,92	%0,50
Marul (Kıvırcık)	1.131	18.610	259.868	%6,08	%0,44
Soğan (Taze)	375	13.400	115.702	%2,80	%0,32
Biber (Dolmalık)	1.260	7.401	395.441	%17,02	%0,32
Domates (Sofralık)	22.170	122.590	7.749.152	%18,08	%0,29
Fasulye, Taze	1.411	2.599	505.203	%54,29	%0,28
Havuç	1.625	4.277	777.908	%37,99	%0,21
Lahana (Beyaz)	1.023	3.487	695.472	%29,34	%0,15
Maydanoz	181	12.699	127.183	%1,43	%0,14
İspanak	241	3.697	232.699	%6,52	%0,10
Marul (İceberg)	98	1.158	106.245	%8,46	%0,09
Turp (Bayır)	12	87	13.547	%13,79	%0,09
Kereviz (Kök)	18	568	22.460	%3,17	%0,08
Biber (Sivri)	695	10.031	939.178	%6,93	%0,07
Biber (Salçalık, Kopya)	840	5.613	1.602.457	%14,97	%0,05
Sarımsak (Taze)	26	119	54.127	%21,85	%0,05
Domates (Salçalık)	2.200	7.605	5.550.848	%28,93	%0,04
Barbunya, Taze	26	435	70.021	%5,98	%0,04
Hıyar (Sofralık)	375	29.015	1.562.058	%1,29	%0,02
Pırasa	38	943	160.853	%4,03	%0,02
Kabak (Sakız)	113	2.219	573.617	%5,09	%0,02
Patlıcan	149	5.674	817.591	%2,63	%0,02
Brokoli	19	4.015	116.082	%0,47	%0,02
Karpuz	490	4.975	3.147.921	%9,85	%0,02
Hıyar (Turşuluk)	40	2.064	309.654	%1,94	%0,01
Kavun	180	4.653	1.403.214	%3,87	%0,01
Nane	3	186	26.198	%1,61	%0,01
Roka	4	30.110	39.415	%0,01	%0,01
Lahana (Kırmızı)	20	1.106	235.329	%1,81	%0,01
Kabak (Çerezlik)	2	2.674	58.546	%0,07	-

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu, 2024

Tablo 17. Odunpazarı İlçesinde Sera Türüne Göre Sebze Üretim Miktarı ve Türkiye Payları

Sera Türü	2023 Yılı / Sebzeler (Ton)	Odunpazarı	Eskişehir	Türkiye	Eskişehir Toplam Üretim Miktarına Oranı	Türkiye Toplam Üretim Miktarına Oranı
Plastik Sera	Ispanak	53	181	544	%29,28	%9,74
	Maydanoz	21	4.713	8.890	%0,45	%0,24
	Marul, Kıvırcık	123	6.937	67.364	%1,77	%0,18
	Domates, Sofralık	720	23.237	3.444.325	%3,10	%0,02
	Hıyar, Sofralık	150	13.852	730.970	%1,08	%0,02
	Patlıcan	20	34	138.721	%58,82	%0,01
	Biber, Sivri	20	1.807	349.757	%1,11	%0,01

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu, 2024

Tablo 18. Odunpazarı İlçesi Tarla Bitkileri Üretim Miktarı ve Türkiye Payları

2023 Yılı / Tahıllar (Ton)	Odunpazarı	Eskişehir	Türkiye	Eskişehir Toplam Üretim Miktarına Oranı	Türkiye Toplam Üretim Miktarına Oranı
Çim Tohumu	63	2.086	2.385	%3,02	%2,64
Yulaf	6.834	31.279	410.000	%21,85	%1,67
Buğday (Hasıl/Yeşilot)	3.225	4.617	337.190	%69,85	%0,96
Mısır	81.579	456.485	9.000.000	%17,87	%0,91
Kuş Yemi	21	770	4.192	%2,73	%0,50
Ayçiçeği Tohumu (Çerezlik)	744	2.906	238.000	%25,60	%0,31
Buğday, Durum Buğdayı Hariç	44.523	603.160	17.700.000	%7,38	%0,25
Fiğ (Macar) (Yeşil Ot)	2.240	19.604	1.053.794	%11,43	%0,21
Şeker Pancarı	42.539	1.374.611	23.500.000	%3,09	%0,18
Arpa (Diğer)	15.133	278.645	8.800.000	%5,43	%0,17
Nohut, Kuru	890	9.615	580.000	%9,26	%0,15
Ayçiçeği Tohumu (Yağlık)	2.235	31.903	1.960.000	%7,01	%0,11
Mısır (Slaj)	32.500	217.625	28.653.531	%14,93	%0,11
Bezelye (Yemlik)	425	4.264	457.281	%9,97	%0,09
Triticale	305	6.342	370.000	%4,81	%0,08
Patates (Tatlı Patates Hariç)	4.555	86.146	5.700.000	%5,29	%0,08
Yonca (Yeşilot)	14.500	320.875	18.296.282	%4,52	%0,08
Kanola veya Kolza Tohumu	91	5.323	120.000	%1,71	%0,08
Hayvan Pancarı	30	646	49.823	%4,64	%0,06
Çavdar (Yeşilot)	98	424	183.491	%23,11	%0,05

2023 Yılı / Tahıllar (Ton)	Odunpazarı	Eskişehir	Türkiye	Eskişehir Toplam Üretim Miktarına Oranı	Türkiye Toplam Üretim Miktarına Oranı
Çavdar	152	4.381	305.000	%3,47	%0,05
Lavanta	4	119	9.509	%3,36	%0,04
Kara Buğday	1	16	2.530	%6,25	%0,04
İtalyan Çimi (Yemlik)	750	4.567	2.154.518	%16,42	%0,03
Arpa (Yeşilot)	184	1.420	537.942	%12,96	%0,03
Aspir Tohumu	13	250	39.000	%5,20	%0,03
Yulaf (Yeşilot)	1.125	17.130	4.517.050	%6,57	%0,02
Fiğ (Adi) (Yeşil Ot)	504	13.232	2.207.860	%3,81	%0,02
Fasulye, Kuru	48	406	240.000	%11,82	%0,02
Korunga (Yeşilot)	140	1.050	1.579.972	%13,33	%0,01
Mercimek, Kuru (Yeşil)	3	64	50.000	%4,69	%0,01
Triticale (Yeşilot)	42	2.111	1.256.559	%1,99	-
Durum Buğdayı	59	3.679	4.300.000	%1,60	-
Çayır Otu (Yeşilot)	8	12.855	5.345.862	%0,06	-

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu, 2024

Tablo 19. Odunpazarı İlçesi Hayvancılık Verileri ve Türkiye Payları

2023 Yılı / Canlı Hayvan (Baş)	Odunpazarı	Eskişehir	Türkiye	Eskişehir Toplam Canlı Hayvan Sayısına Oranı	Türkiye Toplam Canlı Hayvan Sayısına Oranı	
Manda	İnek	55	326	81.922	%16,87	%0,07
	Düve	12	104	22.328	%11,54	%0,05
	Boğa	23	56	10.245	%41,07	%0,22
	Tosun	14	56	15.015	%25,00	%0,09
	Erkek (Yavru)	20	67	15.616	%29,85	%0,13
	Dişi (Yavru)	13	64	16.248	%20,31	%0,08
	Toplam	137	673	161.374	%20,36	%0,08
Süt Sığırı	İnek	14.123	64.099	7.326.040	%22,03	%0,19
	Düve	4.414	22.785	2.260.648	%19,37	%0,20
	Toplam	18.537	86.884	9.586.688	%21,34	%0,19
Sığır	Boğa	3.574	8.566	728.468	%41,72	%0,49
	Tosun	7.183	20.904	2.103.075	%34,36	%0,34
	Toplam	10.757	29.470	2.831.543	%36,50	%0,38

2023 Yılı / Canlı Hayvan (Baş)		Odunpazarı	Eskişehir	Türkiye	Eskişehir Toplam Canlı Hayvan Sayısına Oranı	Türkiye Toplam Canlı Hayvan Sayısına Oranı
Buzağı ve Dana	Erkek	2.491	14.113	2.001.463	%17,65	%0,12
	Dana	2.023	15.058	1.988.527	%13,43	%0,10
	Toplam	4.514	29.171	3.989.990	%15,47	%0,11
At	Tay	38	868	15.593	%4,38	%0,24
	Kısrak	36	1.476	27.174	%2,44	%0,13
	İğdiş	10	137	14.242	%7,30	%0,07
	Ayır	5	64	9.422	%7,81	%0,05
	Toplam	89	2.545	66.431	%3,50	%0,13
Eşek	Dişi ve Erkek	242	1.311	74.704	%18,46	%0,32
Koyun	Merinos	43.277	791.806	3.851.835	%5,47	%1,12
	Yerli ve Diğer	10.676	203.122	38.208.635	%5,26	%0,03
	Toplam	53.953	994.928	42.060.470	%5,42	%0,13
Keçi	Tiftik (Dişi Keçi)	5	3.488	99.425	%0,14	%0,01
	Tiftik (Diğerleri)		4.527	110.759		
	Kıl Keçisi	4.264	76.189	10.092.756	%5,60	%0,04
	Toplam	4.269	84.204	10.302.940	%5,07	%0,04

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu, 2024

Tablo 20. Odunpazarı İlçesi Kanatlı Hayvancılık Verileri ve Türkiye Payları

2023 Yılı / Kanatlı Hayvan		Odunpazarı	Eskişehir	Türkiye	Eskişehir Toplam Canlı Hayvan Sayısına Oranı	Türkiye Toplam Canlı Hayvan Sayısına Oranı
Kümes Hayvanları	Hindi	1.470	9.714	3.378.790	%15,13	%0,04
	Kaz	1.930	12.013	1.328.175	%16,07	%0,15
	Ördek ve Beç Tavuğu	1.027	4.387	420.515	%23,41	%0,24
Et Tavuğu Sayısı		182.500	3.413.198	254.147.577	%5,35	%0,07
Yumurta Tavuğu Sayısı		21.965	1.510.003	114.476.843	%1,45	%0,02
Toplam		208.892	4.949.315	373.751.900	%4,22	%0,06
Arıcılık Faaliyeti Yapan İşletme Sayısı		54	444	100.399	%12,16	%0,05

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu, 2024

Tablo 21. Odunpazarı İlçesi Süs Bitkileri Üretim Verileri ve Türkiye Payları

2023 Yılı / Süs Bitkileri (Adet Sayısı)	Odunpazarı	Eskişehir	Türkiye	Eskişehir Toplam Üretim Miktarına Oranı	Türkiye Toplam Üretim Miktarına Oranı
İç Mekan Süs Bitkileri (Oda Bitkileri)	12.300	12.800	156.836.952	%96,09	%0,01
Dış Mekan Süs Bitkileri	6.976.950	7.226.310	525.484.719	%96,55	%1,33
Toplam	6.989.250	7.239.110	682.321.671	%96,55	%1,02

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu, 2024

Tablo 22. Odunpazarı İlçesi Sera Türüne Göre Süs Bitkileri Üretim Verileri ve Türkiye Payları

2023 Yılı / Örtüaltı Süs Bitkileri (Adet Sayısı)	Odunpazarı	Eskişehir	Türkiye	Eskişehir Toplam Üretim Miktarına Oranı	Türkiye Toplam Üretim Miktarına Oranı	
Alçak Tünel	Dış Mekan Süs Bitkileri	54.500	54.500	1.524.500	%100	%3,57
Cam Sera	İç Mekan Süs Bitkileri (Oda Bitkileri)		500	2.159.782	-	-
	Dış Mekan Süs Bitkileri	313.666	537.166	928.566	%58,39	%33,78
Plastik Sera	Dış Mekan Süs Bitkileri	814.000	839.000	100.235.834	%97,02	%0,81
Yüksek Tünel	İç Mekan Süs Bitkileri (Oda Bitkileri)	12.300	12.300	21.008.950	%100	%0,06
	Dış Mekan Süs Bitkileri	2.077.700	2.077.700	81.633.896	%100	%2,55

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu, 2024

Tablo 23. Odunpazarı İlçesi Hayvansal Üretim Verileri ve Türkiye Payları

2023 Yılı / Hayvansal Üretim	Odunpazarı	Eskişehir	Türkiye	Eskişehir Toplam Üretim Miktarına Oranı	Türkiye Toplam Üretim Miktarına Oranı
Yapağı (Merinos) - Ton	147,14	2.692,14	11.861,03	%5,47	%1,24
Yapağı (Yerli ve Diğerleri) - Ton	22,25	423,31	68.334,09	%5,26	%0,03
Tiftik - Ton	0,01	14,67	346,88	%0,07	%0,00
Keçi Kılı - Ton	2,98	51,91	5.684,11	%5,74	%0,05
Arılar (Kovan Halinde), Eski Tip - Kovan Sayısı	-	192	255.494	-	-
Arılar (Kovan Halinde), Yeni Tip - Kovan Sayısı	5.354	25.840	8.969.387	%20,72	%0,06
İpek Böceği (Damızlık İpek Böceği Hariç) - Kutu	-	40,50	5.360	-	-
Doğal Bal - Ton	44,68	164,30	114.886,43	%27,19	%0,04

2023 Yılı / Hayvansal Üretim	Odunpazarı	Eskişehir	Türkiye	Eskişehir Toplam Üretim Miktarına Oranı	Türkiye Toplam Üretim Miktarına Oranı
İpek Böceği Kozası, Çile Yapmaya Uygun Olanlar - Ton	-	0,89	78,16	-	-
Balmumu, Arı - Ton	1,53	6,26	3.970,91	%24,52	%0,04

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu, 2024

Tablo 24. Odunpazarı İlçesi Kooperatif ve Birlik Sayısı

Kooperatif ve Birlik Türü / Yıl	2019	2020	2021	2022	2023
Tarımsal Kalkınma Kooperatifi	4	4	4	4	4
Sulama Kooperatifi	8	8	8	8	8
Su Ürünleri Kooperatifi	-	-	-	-	-
Yetiştirici Birliği	-	-	-	-	-
Üretici Birliği	4	4	4	4	4

Kaynak: Eskişehir İl Tarım ve Orman Müdürlüğü, 2024

Tablo 25. Odunpazarı İlçesi Ticaret Müdürlüğü Kapsamındaki Kooperatifler

Kooperatif Türü / Yıl	2019	2020	2021	2022	2023
Tarımsal Satış ve Pazarlama Kooperatifi	1	1	1	1	1
Kadın Girişimi Üretim ve İşletme Kooperatifi	4	5	5	6	6
Tüketim Kooperatifi	4	4	4	4	4

Kaynak: Eskişehir İl Ticaret Müdürlüğü, 2024

Odunpazarı ilçesinde 2024 yılı itibariyle Ticaret Müdürlüğü kapsamında toplamda 11 adet kooperatif mevcuttur.

Tablo 26. Odunpazarı İlçesi Tarımsal Veriler

Tarımsal Veriler / Yıllar	2019	2020	2021	2022	2023
ÇKS'ye kayıtlı Çiftçi sayısı	28	1.689	1.838	1.655	1.741
Ekonomik Sulanabilir Alan (ha)	13.100	13.250	14.140	15.051	15.483
Sulanan Alan (ha)	31.299	31.655	31.655	31.572	30.928
ÇKS'ye kayıtlı ekilen alan (ha)	28.420	28.547	28.534	28.724	29.235

Kaynak: Eskişehir İl Tarım ve Orman Müdürlüğü, 2024

7.3. Sanayi

İlçedeki Sanayi Sektörleri:

- Bitkisel ve hayvansal üretim ile avcılık ve ilgili hizmet faaliyetleri
- Diğer madencilik ve taş ocakçılığı
- Gıda ürünlerinin imalatı
- Tekstil ürünlerinin imalatı
- Giyim eşyalarının imalatı
- Deri ve ilgili ürünlerin imalatı
- Ağaç, ağaç ürünleri ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç); saz, saman ve benzeri malzemelerden örülerek yapılan eşyaların imalatı
- Kağıt ve kağıt ürünlerinin imalatı
- Kayıtlı medyanın basılması ve çoğaltılması
- Kok kömürü ve rafine edilmiş petrol ürünleri imalatı
- Kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı
- Temel eczacılık ürünlerinin ve eczacılığa ilişkin malzemelerin imalatı
- Kauçuk ve plastik ürünlerin imalatı
- Diğer metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı
- Ana metal sanayii
- Fabrikasyon metal ürünleri imalatı (makine ve teçhizat hariç)
- Bilgisayarların, elektronik ve optik ürünlerin imalatı
- Elektrikli teçhizat imalatı
- Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve ekipman imalatı
- Motorlu kara taşıtı, treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı
- Diğer ulaşım araçlarının imalatı
- Mobilya imalatı
- Diğer imalatlar
- Makine ve ekipmanların kurulumu ve onarımı
- Elektrik, gaz, buhar ve havalandırma sistemi üretim ve dağıtımı
- Atığın toplanması, islahı ve bertarafı faaliyetleri; maddelerin geri kazanımı
- Motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin toptan ve perakende ticareti ile onarımı
- Toptan ticaret (Motorlu kara taşıtları ve motosikletler hariç)
- Yiyecek ve içecek hizmeti faaliyetleri
- Bilgisayar programlama, danışmanlık ve ilgili faaliyetler
- Büro yönetimi, büro destek ve iş destek faaliyetleri

İlçede TOBB sanayi veri tabanına kayıtlı 638 firma bulunmaktadır. Firmaların toplam kapasite raporu sayısı 711 iken toplam çalışan sayısı 54.319'dur.

Tablo 27. Odunpazarı İlçesinde Yer Alan Firma Sayısı

Firma Sayısı:	638
Kapasite Raporu Sayısı	711
Toplam Çalışan Sayısı	54.319
Toplam Açık Alan (m²)	18.418.008
Toplam Kapalı Alan (m²)	4.247.015

Kaynak: Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, 2024

7.4. Organize Sanayi Bölgeleri (OSB)

Türkiye'nin en büyük organize sanayi bölgesi olan Eskişehir Organize Sanayi Bölgesi genişleme çalışmalarına ve yeni yatırım alanları oluşturmaya devam etmektedir.

Tablo 28. Eskişehir OSB Verileri

Üretim Tipi	Karma
Fiili Durumu	İşletmede (Faaliyette)
OSB Ünvanı	Eskişehir Organize Sanayi Bölgesi
OSB Alanı (Ha)	3.353
Toplam Sanayi Parseli	1.040
Tahsis Edilen Sanayi Parseli	938
Tahsis Edilecek Sanayi Parseli	102
Üretimdeki Sanayi Parseli	651
İnşaat Halindeki Sanayi Parseli	256
Diğer Sanayi Parselleri	31

Kaynak: Eskişehir Organize Sanayi Bölgesi, 2024

7.5. Küçük Sanayi Siteleri (KSS)

İlçede 9 adet Küçük Sanayi Sitesi bulunmakta olup ortalama doluluk oranı %87,22'dir. Toplam istihdam ise 5.184'tür.

Tablo 29. Odunpazarı İlçesi KSS Verileri (2021)

KSS Ünvanı	Kuruluş yılı	Faaliyete başlama yılı	Alan (hektar)	Toplam parsel sayısı	Faaliyette olan sanayi parsel sayısı	Boş olan sanayi parsel sayısı	Doluluk oranı (%)	Hizmet destek alanı parsel sayısı	Toplam İstihdam
Teksan KSS	1988	1994	18,2	332	332	0	100	9	724
Gamako KSS	1990	2002	1,26	45	40	5	88	1	80
Emko Mobilyacılar KSS	1988	2005	8,02	550	550	-	100	10	1136
Tornacılar ve Oto Tam. KSS	1995	2002	9,64	304	304	-	100	1	608

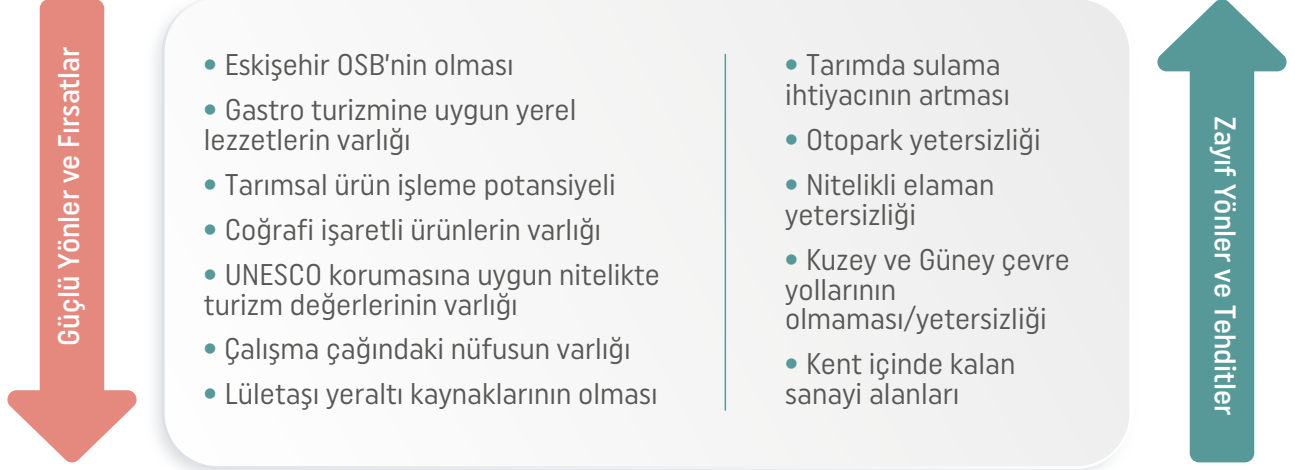
KSS Unvanı	Kuruluş yılı	Faaliyete başlama yılı	Alan (hektar)	Toplam parsel sayısı	Faaliyette olan sanayi parsel sayısı	Boş olan sanayi parsel sayısı	Doluluk oranı (%)	Hizmet destek alanı parsel sayısı	Toplam İstihdam
Oto Esnafı ve Tam. San. Sit.	2005	2012	16,22	419	419	-	100	1	842
Oto Tamirciler San. Sit. Koop.	2004	2015	7,4	248	240	8	97	4	480
Oto Sanayiciler KSS	2001	2009	14,5	472	472	-	100	1	964
Metal İşleri Geri Dönüşüm KSS	2006	2015	20	165	165	-	100	2	350
Essan KSS	2014	2017	31,5	1050	-	-	-	-	-
KSS'ler Toplam / Ortalama			126,74	3.585	2.522	13	%87,22	29	5.184

Kaynak: Eskişehir Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü, 2024

Essan KSS için Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'ndan onay alınmış olup Eskişehir Büyükşehir Belediyesi'nde tapu işlemleri devam etmektedir.⁷

⁷ Eskişehir Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü, 2024

8. GZFT (GÜÇLÜ, ZAYIF, FIRSAT VE TEHDİT) ANALİZİ

Güçlü Yönler ve Fırsatlar

- Eskişehir OSB'nin genişleme çalışmalarının olması ve yatırımcılar için cazip fırsatlar sunması ilçe için önemlidir.
- Coğrafi işaret alınmış ve gastro turizmüne uygun olabilecek yöresel lezzetler mevcuttur.
- Tarımsal ürünlerin işlenmesine yönelik tesisleşme için potansiyel mevcuttur.
- UNESCO Dünya Mirası Geçici Listesinde yer alan Odunpazarı Evleri turizm açısından önemlidir.
- Çalışma çağındaki nüfus oranı Türkiye oranından daha fazladır.
- Ekonomik ve sanatsal değeri yüksek olan lületaş işlemeciliği bulunmaktadır.

Zayıf Yönler ve Tehditler

- İklim değişikliği ve yetersiz su kaynağı tarımda sulama ihtiyacını artırmaktadır. Bu sebeple katma değerli fakat suya ihtiyaç duyan bitkilerin üretiminde azalma olmaktadır.
- Şehrin sıkışık yapılaşmasından ötürü trafik sorunu ve otopark yetersizliği mevcuttur.
- Mevcut durumdaki çevre yolu Odunpazarı ve Eskişehir'e yetmemekte ve acil olarak yeni bağlantı yollarının yapılma ihtiyacı mevcuttur.
- Kent içinde kalan sanayi alanlarının taşınma ihtiyacı bulunmaktadır.
- Eskişehir OSB 1.Gelişme Bölgesinde İmişehir alanında Eskişehir-Ankara karayoluna üst geçitle bağlantının olmaması yeni yatırımcılar tarafından olumsuz değerlendirilmektedir.
- Demiryolunun Gemlik Limanı bağlantısının olmaması ihracatı ve maliyetleri olumsuz etkilemektedir.
- Eskişehir sanayiinde nitelikli işgücü ihtiyacı bulunmaktadır.

SONUÇ

Odunpazarı ilçesi, Eskişehir ilinin önemli bir parçası olarak doğal, sosyal ve ekonomik açıdan dikkat çekici özelliklere sahiptir. İlçenin nüfus yapısı, genç ve çalışabilir nüfus oranıyla dikkat çekmektedir. 2023 yılı itibarıyla 421.469 nüfusa sahip olan Odunpazarı'nda, nüfusun %70,31'i çalışma çağındaki bireylerden oluşmaktadır.

Odunpazarı, sanayi ve tarım sektörlerinde önemli bir potansiyele sahiptir. İlçede sanayi sektörünün gelişmesi, istihdam olanaklarını artırmakta ve ekonomik büyümeye katkı sağlamaktadır. Sanayi sektöründe, özellikle havacılık, raylı sistemler, savunma sanayi, makine ve metal, gıda, elektronik ve otomotiv üretimi öne çıkmaktadır. Eskişehir sanayisinin nitelikli elaman ihtiyacı artan yatırımlarla beraber her yıl daha fazla artmaktadır. Bu bağlamda BEBKA tarafından çeşitli iş birlikleri yapılmakta, nitelikli elaman ihtiyacını karşılamaya yönelik çeşitli eğitim programları düzenlenmekte ve proje başvuruları desteklenmektedir.

Kadın Girişimi Üretim ve İşletme Kooperatifi sayılarına bakıldığında en çok Odunpazarı ilçesinde bulunmaktadır.

Tarım ve hayvancılık alanında ise üretim çeşitliliği mevcuttur. İlçede ceviz, domates ve mısır gibi tarım ürünleri yoğun olarak üretilmektedir. 2019, 2020, 2021 yıllarında üretim miktarı açısından zirvede olan şeker pancarı su kaynaklarının yetersiz olmasından dolayı 2022 yılında ikinci sıraya, 2023 yılında ise üçüncü sıraya gerilemiştir. Tarımda sulama ihtiyacı genel olarak iklim değişikliklerinin etkisiyle de artma eğilimindedir.

Odunpazarı'nın tarihi ve kültürel mirası, Eskişehir turizm potansiyelini artıran önemli unsurlar arasındadır. Kurşunlu Külliyesi, Reşadiye Cami, Odunpazarı Evleri gibi tarihi yapılar önemli turizm destinasyonları arasında yer almaktadır. Ayrıca lületaşı işlemeciliği ve sıcak cam üfleme gibi somut olmayan kültürel miras, ilçenin özgünlüğünü koruyarak turizmi canlandırabilir. Bu değerlerin korunması ve tanıtılması için sürdürülebilir turizm politikaları geliştirilebilir.

Şehrin sıkışık yapılaşmasından ötürü araç trafiği ve otoparkların yetersiz olması sosyal hayatı ve ticareti etkileyen önemli konuların başında gelmektedir. Konum olarak önemli bir noktada yer alan Odunpazarı ilçesinin komşu il ve ilçelere olan bağlantı yollarının iyileştirilmesi şehrin ekonomik ve sosyal anlamda kalkınmasına olumlu etki etmesi söz konusu olabilir.

Kent içinde kalan sanayi alanlarının sürdürülebilir ve çevre dostu bir yapıya bürünmesi amacıyla dönüşümünün gerçekleştirilmesi ilçeye olumlu anlamda etki edebilir.

KAYNAKÇA

(2021, 12 20). Yer-Sis: www.yersis.gov.tr adresinden alındı

(2024, 14 03). Odunpazarı Belediyesi: <https://odunpazarı.bel.tr/odunpazarı/tarihce> adresinden alındı

Esgaz Eskişehir Doğalgaz Dağıtım A.Ş. (2024).

Eskişehir Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü. (2022). Eskişehir İli - Odunpazarı İlçesi Türkmentokat Mahallesi - 4708 Ada 13 Parselde Enerji Üretim Alanı (GES) Amaçlı 1/5000 Ölçekli Nazım İmar Planı Plan Açıklama Raporu.

Eskişehir İl Milli Eğitim Müdürlüğü. (2024).

Eskişehir İl Sağlık Müdürlüğü. (2024).

Eskişehir İl Tarım ve Orman Müdürlüğü. (2024).

Eskişehir Ticaret İl Müdürlüğü. (2024).

Kültür ve Turizm Bakanlığı. (2024). <https://yigm.ktb.gov.tr/TR-9851/turizm-istatistikleri.html> adresinden alındı

Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü. (2024).

Organize Sanayi Bölgeleri Üst Kuruluşu. (2024). Organize Sanayi Bölgeleri Güncel Envanter Tablosu.

Osmangazi Elektrik Dağıtım A.Ş. (2024).

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı. (2024).

Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü. (2024).

Sosyal Güvenlik Kurumu. (2024). Sigortlı ve İş Yeri İstatistikleri.

Tarım ve Orman Bakanlığı. (2020).

Türkiye İstatistik Kurumu. (2024).

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği. (2024). Sanayi Veritabanı.

Yükseköğretim Kurulu. (2024). Yüksek Öğretim Bilgi Yönetim Sistemi.

Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı (BEBKA)

Eskişehir Yatırım Destek Ofisi

Ertuğrulgazi Mh. Damlalar Sk. No: 28 Zeno İş Merkezi
Kat/4 Daire/27 BEBKA Tepebaşı / Eskişehir
Telefon: 0224 211 13 27 / 2000 Faks: 0224 231 31 24
E-posta: eskisehir@bebka.org.tr
Web: www.investineskisehir.gov.tr

 @EskisehirYdo

 /bebka

 /bebka

 /tcbebka

bebka.org.tr